

Helsingin

SUOMALAINEN KLUBI

Klubilehti 4/2003

Pyhän Birgitan juhlavuosi

Departures

Yli 100 lentoa joka päivä

Blue1 lentää joka päivä suoraan Helsingistä, Tampereelta, Turusta, Oulusta ja Vaasasta yhteensä seitsemään kohteeseen Skandinaviassa ja Euroopassa. Matkasi sujuu näin hieman mukavammin. Nauti vapaudestasi valita, ja lennä menen tullen vaikka turistiluokassa saman päivän aikana. Joustavan hintakonseptimme ansiosta voit myös yhdistää matkustusluokkia ja lentää esim. menomatkan turistiluokassa ja palata businessluokassa. Ja varaamalla lippusi hyvissä ajoin säästät selvää rahaa. Lue lisää netistä uudesta Blue1 lentoyhtiöstä. Toimimme aiemmin nimellä Air Botnia ja olemme tänään Suomen nopeimmin kasvava lentoyhtiö. Lisätietoja saat matkatoimistostasi tai www.sas.fi. Tavoitat meidät myös osoitteesta www.blue1.fi

Blue

Hieman mukavampaa

Sisältö

Luja parivaljakko, <i>Antti Henttonen</i>	4
Antin aatoksia ja aatoksia Antista, <i>Pekka Ritvos</i>	5
Tarvitaan voimakkaita ratkaisuja, <i>Jere Lahti/ Kauko Lehti</i>	8
Kirjaston käyttöä kartoittamaan, <i>Kauko Lehti</i>	11
Suomi ja EU:n puolustusyhteistyö, <i>Seppo Kääriäinen/Ahn</i>	12
Miksi elokuva Mannerheimista? <i>Jouni Mykkänen</i>	16
EU:sta ei ole tulossa liittovaltiota, <i>Esko Antola / Weijo Pitkänen</i> ..	19
Veren kolesteroli ja terveys, <i>Antti Aro/ Pauli Karli</i>	21
Kirjailtojen antia, <i>Weijo Pitkänen, Veikko Sonninen</i>	23
Lento-osasto Kuhlmay 1944 taisteluissa, <i>Kyösti Karhilo</i>	27
Pyhä Birgitta oli Pohjolan tahtonainen, <i>Päivi Setälä/ AHn</i>	28
Bulevardin kulttuurihelmi, <i>Weijo Pitkänen</i>	31
Teemailtojen tulevia näkymiä, <i>Antti Henttonen</i>	32
Lääketieteen museon tanssiaisat, <i>Pertti Jalasvirta</i>	35
Erkki Tulppala 2003 kalakuninkaaksi, <i>Antti Koskimäki</i>	36
110 vuotta biljardia klubissamme, <i>Ahto Alander</i>	38
Tennismestaruudet ratkottiin, <i>Jussi Neste</i>	40
Kevään 2004 ohjelmaa	42
Ravintolan kuulumisia	44
Klubin vuokratilat, <i>Jouko Liusvaara</i>	48

KANSIKUVA: *Pyhä Birgitta. Taivassalon kirkon kalkkimaalaus.
Pyhästä Birgitasta enemmän sivuilla 28–30. (Valok. Erkki Sipilä)*

Helsingin Suomalainen Klubi -lehti

Julkaisija: Helsingin Suomalainen Klubi r.y. (www.klubi.fi)

Kansakoulukuja 3, 00100 Helsinki, puh. 694 6644, faksi 694 6090

Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa

Ilmestymisajat: Helmi-, huhti-, syys- ja marraskuu

Päätöimittäjä: Antti Henttonen, antti.henttonen@suomiforum.com

Toimitussihteeri: Jouko Liusvaara, toiminnanjohtaja@klubi.fi

Toimittaja: Kauko Lehti, kauko.lehti@pp.inet.fi

Toimitusneuvosto: Ohjelma- ja tiedotustoimikunta

Vientipaino Oy, Helsinki 2003

Toimittajan ikkunasta:

Luja parivaljakko

Klubimme jäsenkuntaan kuuluu runsaasti valtakunnallisesti ansioituneita miehiä. Viime numerossamme mainitsin pää- ja muita ministereitä, jotka ovat kohonneet korkeisiin kansainvälisiin tehtäviin.

Joukkoomme kuuluu myös kunnostautuneita sotilaita, muun muassa kolme puolustusvoimain komentajaa, kenraalit Lauri Sutela ja Jaakko Valtanen sekä amiraali Jan Klenberg.

Sotilaiden komeasta joukosta haluan nyt kohottaa jäsenkuntamme kunnioituksen kohteiksi parivaljakon Lauri Sutela ja Paavo Junttila.

Äsken ilmestynyt eversti Matti Lukkarin kirjoittama kenraali Sutelan elämäkerta kertoo heidän yhteistyöstään Suomen puolustamisessa sotiemme jälkeisinä vaikeina vuosina. Lukekaapa, veljet, tuo kirja! Se tulee 1. maaliskuuta myös kirjalltamme aiheeksi.

Molemmat miehet kunnostautuivat sotavuosinakin päällikkö- ja komentajatehtävissä. Lauri Sutelan kuuluisin urotyö oli kotipitäjässäni Antreassa sijainneen Kuukaupin sillan radiomiinan löytäminen ja purkaminen sekä sen seurauksena monien Viipurin rakennusten pelastuminen; samantaisia miinoja löytyi kymmenkunta. Soittamalla Säkijärven polkkaa radiossa miinojen räjäytysaallolla syyskuusta kevääseen estettiin niiden laukeaminen. Akut tyhjenivät.

Lauri Sutela ja Paavo Junttila olivat opettajatovereita Sotakorkeakoulussa.

Kun Sutela tuli 1968 yleisesikunnan päälliköksi, Junttila nimitettiin päämajamestariksi. Sutelan yletessä pääesikunnan päälliköksi Junttila seurasi häntä yleisesikunnan päälliköksi. Ja kun Sutela nimitettiin 1974 puolustusvoimain komentajaksi, Junttilasta tuli pääesikunnan päällikkö. He kehittivät puolustusvoimiamme yli 10 vuotta.

Yhteistyö toi kauaskantoisimmat tulokset 1970-luvulla, jolloin parivaljakko johti torjuntataistelua Neuvostoliittoa vastaan. Se painosti Suomea sotilaalliseen yhteistyöhön. Puolustusministeri, marsalkka Ustinov ja suurlähettiläs Stepanov olivat ottaneet sen tavoitteekseen. Onneksi kenraaliparillamme oli presidentti Kekkonen luottamus ja tuki, mutta se toimi joskus itsenäisesti ja omapäisestikin, jopa ylipäällikköään lujittaen. Kun Sutela kieltäytyi poistamasta Suomen Marsalkan kuvan Kadettikoulun portaikosta, Stepanov uhkasi ryhtyä toimiin komentajan erottamiseksi. Toisin kävi: hän itse joutui lähtemään ja Sutela sai viiden vuoden jatkoajan.

Tällaiset miehet ovat kunniaksi klubillemme – ja maallemme.

Antti Henttonen

JK: Tämä on viimeinen ”toimittajan ikkunani” päätoimittajana. Kahdeksan vuoden työ ja yhdeksäs ikäkymmen remppoineen oikeuttanevat jo vaihdokseen. Kiitos osakseni tulleesta luottamuksesta! Menestystä seuraajalleni! Lehti on tärkeä yhdysiteemme.

Puheenjohtaja:

Antin aatoksia ja aatoksia Antista

Meillä on Suomen paras klubilehti. Päätoimittaja Antti Henttosen ajatuksena on ollut tarjota lukijoille tietoa klubin tapahtumista rakentavassa isänmaallisessa hengessä. Ja, kuten Antti sanoo, "sillä tavalla että klubiveljet tuntuivat yhteenkuuluvuutta ammatillisista taustoista ja ikäeroista huolimatta".

Se on onnistunut sotiemme veteraanilta ja vilkkaalta karjalaispojalta hyvin. Asiansa hän on tuonut usein esille ilman ylenmääräistä julistusta tai juhlaillisuutta. Yksi Antin tavaramerkeistä on ollut sijoittaa lehden sivuille sananparsia ja kaskuja eri maakunnista. Emme saa unohtaa juuriamme.

Kipeätkin asiat voidaan esittää kepeästi. Esimerkki Antin palstoilta:

"Karjalaisemäntä lähti vuonna 1944 toiselle evakkomatkalle. Hän sai kammettua tavaransa ja lapsensa kuorman päälle, patisti hevosta liikkeelle piha-piiristä ja sanoi: Siitä on hyvä, ettei tämä ole ensimmäinen kerta..."

Arvaattekin jo, että opetusneuvos Antti Henttonen (81) luopuu nyt Helsingin Suomalaisen Klubin päätoimittajuudesta. Hän on luopunut päätoimittajuudesta aikaisemminkin. Antin pääurakkana on ollut toimittaa Opettaja-lehteä 31 vuoden ajan.

Klubilehti on Antin kahdeksan toimittajavuoden aikana muuttunut paljon klubin toiminnan myötä. Ennen se tuli kaksi kertaa vuodessa, nyt neljä.

Puheenjohtaja Pekka Ritvos

Ennen se oli mustavalkoinen, nyt nelivärinen. Sisältö on topakoitunut, kun klubin ohjelmatarjonta on mm. teema-iltoineen ja lounasesitelmiseen kasvanut ja monipuolistunut.

"Uudistukset ovat tervetulleita. Hevososen tulee kulkea reen edellä, mutta ei niin kaukana, että aisat irtoavat", hän kommentoi hyväntahtoisesti. Suomi on muuttunut yhä kansainvälisemmäksi viime vuosien aikana. Antti sanoo, että niin pitää ollakin. Olemme myös eurooppalaisia. Klubin kohdalla se merkitsee anttilaisittain, että" ikkunat aukei maailmalle, mutta lämpimin suomalaisin sydämin".

Antti on siitä tyytyväinen, että klubissa ei enää näperrellä pikkuaasioissa. Viime vuosikymmeninä linja oli paljon viihteellisempi. Olimme etäännyneet perusajatuksesta. Toiminnan alkuvuosikymmeninä olimme toimelias valtiomiesklubi. Nyt meillä on taas valtiomiehiä jäseninä.

Antti sanoo, että toiminta on rikastunut varsinkin viime aikojen puheenjohtajien ja nykyisen toiminnanjohtajana aikana. Myös klubin taloudellinen tilanne on parantunut. Jäsenmäärä kasvaa yhä. Isot 120- ja 125-vuotisjuhlat ovat jääneet mieleen mainioina juhllallisina ja iloisinä tapahtumina. Kulttuuritoiminta on lisääntynyt, orkesteri ja kuoro syntyneet ja vahvistuneet.

Antti Henttonen lupaa jatkaa lehtemme avustajana uuden päätoimittajan, professori Jarmo Virmavirran aikana. Antti on ollut siinä mielessä vanhanaikainen toimittaja, että on itse myös tahtanut lehden. Nyt uusi mies saa avukseen graafikko Yrjö Klipin, joka on aikaisemmin toiminut mm. sanomalehti Uuden Suomen taiteellisena johtajana.

Antti sanoo, ettei kukaan toimita lehteä yksinään. Hän kiittää erityisesti Kauko Lehtä, joka on vaivojaan säästämättä korjaillut vedoksia ja tehnyt esitelmien referaatteja, samoin toiminnanjohtajaa ja valokuvaajina toimineina vahtimestareita. ”Ja iso apu on ollut toimikuntien ja teemailtojen vetäjistä, jotka raportoivat tekemisistään ja suunnitelmistaan.”

Älä kehu kauheasti, Antti sanoi kuultuaan pääkirjoituksen aiheesta. En kehu. Antti Henttonen on vain yksi

esimerkki niistä miehistä, jotka klubin 127 vuotiaan historian aikana ovat antaneet klubille panoksensa. Antin viisaan leppoisa elämänsenne on kuitenkin antanut nykyisille klubiveljille henkisesti paljon, ennen lehden toimitamista myös kulttuuritoimikunnan ja kirjailtojen vetäjänä sekä johtokunnan jäsenenä. Hän on esimerkiksi nurisematta tehnyt lehteämme tämän vuoden ensin olkapää sijoiltaan ja sitten jalka katkenneena. Samalla hän on omaishoitajana hoitanut sairasta vaimoan.

Jos osaamme ottaa oppia tuosta hengestä, klubi on taatusti elinvoimainen myös tulevaisuudessa.

”Minua huolestuttaa suomalaisessa yhteiskunnassa kaksi asiaa”, Antti sanoo. ”Toinen on yritysmaailman liukeneminen kasvottomille ulkomaisille rahastajille, jotka eivät kannu vastuuta työntekijöistään eivätkä suomalaisesta yhteiskunnasta.”

”Toinen on suomen kielen heikkeneminen elinkeinoelämässä ja tiedemaailmassa. Kaikki muuttuu kansainvälisille kielille. Pian käy niin, ettei asioille edes löydy suomenkielisiä vastineita. Yksi Suomalaisen Klubin perustehtävistä on suomalaisuuden ylläpitäminen.”

Voisiko sen paremmin sanoa?

Pekka Ritvos

* * *

- Kiitos nyt tästäkin vähästä, sanoi kauhavalaisisäntä syntymäpäivänsä iltana, kun oli koko päivän ajan kehuttu.

Helsingin Suomalaisen Klubin kuoron
Joulukonsertti 20.12.2003
Vanhassa kirkossa
klo 17.00

Leevi Madetoja Arkihuolesi kaikki heitä Yleisö ja kuoro

Konstantin Törnpu Kyrie
Konstantin Törnpu Sanctus
Levis H. Redner, sov Jouko Törmälä Oi Betlehem
Edvard Ebel, sov Urpo Jokinen On Jouluyö
Michael Praetorius Wanha Joululaulu

Seurakunnan tervehdys Seppo Kosonen, kappalainen

Virsi 21 : 1, 2 ja 10 säkeistö Yleisö ja kuoro

Otto Kotilainen *Kunnia korkeudessa* Antero Siljola , basso
Jean Sibelius *En etsi valtaa loistoa* Arto Seppänen, tenori

Schlesialainen säv., H.Lamberg Toivioiretkellä
Ranskal.luostarilaulu, sov J.Linjama Tervehditty ollos tähti
Jean Sibelius On hanget korkeat nietokset
Teuvo Hakasalo Joululaulu
Aatu Leinonen Armas Jouluilta

R. Raala *Ne soivat* Eero Sinikannel, basso
Jalmari Kahri *Betlehem, Bethlehem*

Dmitri Bortnianski *Jubilate* Henrik Lamberg, baritoni

Heino Kaski *Mökit nukkuu lumiset* Raimo Luokomaa, basso
JesterHairston *Marian poika*

Georg Friedrich Händel *Riemuitse tytär Sionin*
Armas Maasalo *Hiljaa, hiljaa joulunkellot*
Ranskal. säv. sov Paavo Kiiski *Heinillä härkien kaukalon*
Adolphe Adam *Oi Jouluyö* Klaus Pennanen, tenori

Franz Gruber Jouluyö, juhlayö

Säestäjänä kanttori Markku Sintonen

Laulujen solistit ovat kaikki Helsingin Suomalaisen Klubin jäseniä.

Kansanedustaja, vuorineuvos Jere Lahti:

Tarvitaan voimakkaita ratkaisuja

Klubiveljemme, kansanedustaja *Jere Lahti* piti lounaskokouksessa 8.9. ajan-kohtaisen ja kiinnostavan alustuksen tutkaillen tuoreen kansanedustajan näkökulmasta asioita Arkadianmäellä.

Talo ja edustajat ovat mainettaan parempia

Vaikka Jere Lahti elinkeinoelämässä onkin tottunut perehtymään tulvivaan tietomäärään raporttien ja tilastojen viidakossa, pääsi Eduskunnassa eteen tulevien asiakirjojen määrä yllättämään kokeneenkin konkarin. Ensi vaikutelmiin Arkadianmäellä kuului myös se, että talossa tehdään ahkerasti työtä. Erityisesti nuoret kansanedustajat ovat innokkaita ja tavoitteellisia puurtajia, kunhan vain saavat riittävää ohjausta ja kokemusta asioiden todellisista taustoista. Asioiden kulku leveässä rintamassa useissakin valiokunnissa vähän mietittyttä. Vanhoja organisaatioita ehkä ravistellaan liian harvoin.

Talous ja työllisyysasiat kärjessä tänä syksynä

Hallitus on asettanut kunnianhimoisen tavoitteen lisätä työllistä työvoimaa sadalla tuhannella hengellä vaalikauden aikana. Alku vaikuttaa nihkeältä yritysten lähdettyä laajallakin rintamalla irtisanomisten linjalle. Se, että vasta nyt lähdetään tälle linjalle johtuu siitä, että yritysten kunto Suomessa on ollut hyvä ja irtisanomislinjalle siirtymistä

Vuorineuvos Jere Lahti kantoi huolta yrittäjyydestä ja työllisyydestä.

on pyritty vedättämään mahdollisimman pitkälle parempia aikoja odotellessa. Tämä on omiaan nostamaan esille suuren huolen työllisyyden kehityksestä. Hallitus on tekemässä erilaisia työllisyysohjelmia, mutta näillä neuvoilla ei ole tähänkään mennessä saatu luotua merkittävästi uusia työpaikkoja, ei ainakaan riittävässä määrin. Nyt pitäisikin pureutua erityisesti yritysten toimintaedellytysten parantamiseen. Se, että tuotteet ja palvelut menevät

kaupaksi, on ainoa ja ratkaiseva lähtökohta työllisyyden parantamiseksi. Se luo työpaikkoja yrityksiin ja se työllistää ihmisiä. Silloin ei saa kuormata kustannuksilla ja veroilla työnantajia. Kaikki lisäkuormat siirtyvät hintoihin ja se tarkoittaa sitä, että hinnat ovat kilpailukyvyttömiä. Kierre on valmis. Työllisyys heikkenee ja joudumme kalliisiin työllisyydenhoitokustannuksiin. Tässä suhteessa pitäisi realismi löytyä ja pitää tätä investointina.

Gloaalissa taloudessa katseet kääntyvät Yhdysvaltain suuntaan

Nykyinen Vanhasen hallitus lähti toteuttamaan mielestäni varsin oikeaa veropolitiikkaa. Vastoin vaalikampanjajulistusten sanomaa palvelujen kehittäminen, ei verojen keventämisiä, onkin kääntynyt verojen keventämiseen ja kaksi veroleikkausta, joilla on jo nyt tavallaan käytetty 1,12 mrd. euron kehys veroihin, ehtivät toivon mukaan auttamaan kysyntätalannettamme ja sillä tavallaan osaltaan tukemaan työllistämisen parantamista. Talouden puolella kaikki näyttää kuitenkin olevan kiinni siitä, millä tavalla globaalitaloudessa, erityisesti Yhdysvalloissa, asiat lähtevät liikkeelle. Eurooppa näyttää olevan jotensakin riippuvainen Yhdysvaltain talouden kehityksestä, ja tällä hetkellä näyttää siltä että sieltä suunnasta jonkinlaista valoa kajastaakin. Osittain se johtunee käydyn sodan jälkeisestä lievästä kysynnän piikistä. Yhdysvalloissa kuluttajain luottamus talouteen on pitänyt kulutuslukuja yllä, mutta kaiken kaikkiaan Yhdysvaltojen tilanne

on sangen labiili. Yhdysvaltojen vetoavun suhteen olisin lähinnä realistisen optimistinen.

Budjetti puhuttaa

Budjettitalouden osalta todetaan että 37,2 miljardin euron budjetti kasvattaa hallintoalojen menoja runsaalla neljällä prosentilla. Tällä budjetilla joudutaan valtion velkaa lisäämään 1,2 miljardia euroa. Velan määrähän on meillä 62,6 mrd. euroa, ja siitä korkojen osuus noin kolme mrd. euroa. Kokonaistuotannosta mitattuna tuo velka ei ole kovin korkea, hieman alle 44 %, kun se laman aikana oli korkeimmillaan noin 70 %. EU-maista löytyy maita, joilla velkaantumisaste on huomattavasti korkeampi. Esimerkiksi Belgiassa se on yli 100 %. Silti varoitteisin niitä jotka sanovat että ns. velkaelvytykseen Suomella olisi nyt varaa. Suomi on kuitenkin pieni maa ja elinkeinorakenteemme on haavoittuvainen ja yksipuolinen siinä mielessä, että suuret yritykset ovat paperi-, metalliteollisuus ja IT-alan suuryrityksiä. Jos ja kun varmasti 10-20 vuoden aikavälillä joudumme vakavaan taantumaa, jopa lamaan, joudumme velkakierteeseen kokonaistuotannon kasvun pysähtyessä ja jopa laskiessa. Näkisin että meidän on tässä suhteessa oltava tarkempia kuin muiden maiden.

Yrittäjyyspolitiikka kunniaan

Syyskuussa valmistuu hallituksen hyväksymä yrittäjyysstrategia-asia- kirja jonka tavoitteena on saada maa- hamme 90 000 uutta yrittäjää vuoteen 2010 mennessä. Arvion mukaan tuohon

mennessä siirtyä eläkkeelle noin 60 000 yrittäjää, joten heidän korvaamisensa lisäksi tarvitaan noin 30 000 uutta yrittäjää. Se on kova haaste, koska suomalaiset ovat maailman haluttomimpia ryhtymään yrittäjiksi. Suomalaisista vain noin 30 % pitää parempana yrittämistä kuin palkkasuhteessa olemista. Vastaava luku Yhdysvalloissa on 70 %. Hallituksen hyväksymässä uudessa ohjelmassa tullaan pureutumaan kasvatuksen, koulutuksen, neuvontaan, kasvuun kannustamiseen, kansainvälisyyden edistämiseen. Myöskin verotuksen tulee rohkaista ryhtymään yrittäjäksi. Sukupolven vaihdosta pitäisi helpottaa ja siihen liittyviä ratkaisuja perintö- ja lahjaverosta onkin jo tekeillä. Ja aikataululla on kiire. Ratkaisuja pitäisi saada aikaan vielä kuluvan vuoden aikana.

Valtion luutuneita menorakenteita olisi saneerattava

Veronkevennysten mahdollistaminen ei ole pelkästään velan lisäämisen varassa. Meillä on paljon tehottomasti toimivia, lisäarvoa tuottamattomia menorakenteita. Niitä pitäisi perata ja purkaa ja saada tehokkuutta aikaan siellä missä sitä on saatavissa. Näillä keinoilla olisi hyvinkin nopeasti irrotettavissa resursseja verojen lisäkeventämiseen, joka osaltaan pitäisi huolen siitä, että Suomi olisi kansainvälisesti kilpailukykyinen juuri silloin kun sen tulee sitä olla. Uusien EU-maiden tulo on jo yksistään haaste päästä eteenpäin työllistämishajelmassa, pitää hyvinvointipalvelut yllä ja kehittää kansainvälistä kilpailukykyämme.

Euroopan Unionin tulevaisuus päivän puheenaihe

EUn tulevaisuuskonventin työn tulos on nyt menossa hallitusten väliseen konferenssiin tarkoituksena saada Euroopalle perustuslaki. Suomalaiset eivät puolustaneet riittävän voimakkaasti etujaan konventtivaiheessa. Nyt on tehtävä se mitä vielä voidaan tehdä. On tärkeää että unionin päätösvaltaa kehitetään sellaiseen suuntaan, että maiden kokoerot tai poliittinen valta-asema eivät korostu, jossa kaikki aidosti ovat tasa-arvoisia. Meille tärkeitä asioita on vaikuttaminen komissiossa. Komissiarin saaminen joka jäsenvaltiolle on varmasti vaikeaa. Turvallisuus ja puolustuspoliittinen yhteistyö on myöskin erittäin tärkeä ja se on tiivistymässä. Suljetun ytimen muodostaminen suurten valtioiden toimesta ei varmastikaan ole oikean suuntainen ratkaisu. EUn presidentin nimeäminen on asia jolle Suomi tuskin mitään mahtaa. Sen sijaan on tärkeää paneutua meille tärkeisiin asioihin ja tehtävä niistä lista ja mentävä sen kanssa seuraavaan hallitusten väliseen konferenssiin.

Puolueiden tilanne syksyn aikana

SDP on vääjäämättä ajautumassa puheenjohtajan valintaan vuoden 2005 kokouksessa. Keskustelu näyttää asian tiimoilta sisäisesti kiihtyvän, ehdokkaita on useita. Ehdokkaiden profiloituminen edellyttää repäiseviä irtiottoja ennen valintatilannetta. Pitkin kevättä ja kesää SDP on perännyt keskustalta hallituksessa toimimista koskevia sopimuksia.

Vasemmistoliitto ei ole ainakaan

Kirjaston käyttöä kartoittamaan

Kirjaston työryhmä sai tervetullutta lisävoimaa lokakuussa, kun kirjojen ystäviä ilmaantui runsain mitoin osallistumaan kirjaston ylläpitoon. Ensimmäisessä neuvottelussa 13.10. päätimme mm. kartoittaa kirjaston käyttöä asettamalla kirjastoon esille nimivihkon, johon kirjastossa kävijäin toivotaan laittavan nimensä jokaisella käyntikerralla. Samalla pyydetään ruksaamaan vihkoon, mikä kirjastossa on ollut käynnin kohteena (kirjat, lehdet, tietokone internetyhteyksineen, mahdollisuus pelata shakkia/korttia, tai jokin muu asia). Vihkoon voi myös laittaa toivomuksensa kirjaston

käytettävyyden edistämiseksi. Näin toimimalla voimme tehostaa tämän arvokkaan tilan tehokasta käyttöä.

Nimivihko on esillä ”kevätlukukauden” 2004.

K. L.

* * *

Sitä pitää lukea kun painajaasen isämeittää. (Kauhajoki)

Lukee niin että sanat seinästä poukkoilevat. (Karkku)

Lukkee ku piru tuohiraamattua. (Pudasjärvi)

vahvasti onnistunut lanseeraamaan oppositiopolitiikkaansa vaikka Siimes onkin varsin mediaseksikäs persoona. Vasemmistoliiton esittämä kritiikki on ollut hampaatonta. Jatkossa ilmeisesti työttömyyskysymyksen huonontuessa tulee Vasemmistoliitto saamaan Demarien leiristä tukea, etenkin niiden joukosta jotka eivät voi veronkevennykslinjaa suhteessa palvelut ja niiden säilyttäminen hyväksyä.

Oman puolueemme Kokoomuksen avaus, jota väitettiin vähän liiankin räväkäksi ja räksyttäväksi, oli kuitenkin ilmeisen oikea valinta, sillä tuo asema johtavana oppositiopuolueena tuli Kokoomuksen juuri ottaa.

Keskustan osalta kysymys on siitä, löytääkö Vanhanen roolin, tuleeko

hänelle karismaa tehtävän myötä. Hän on mielestäni aloittanut erinomaisen hyvin ja tuonut vakautta hallitukseen. Missio Keskustan rantautumisesta ei ole mihinkään kadonnut vaikka maaseudun vanhat harmaat miehet onnistuivat hyvin uusvallaanjoossa. Strategia suuriin kaupunkeihin pureutumista onnistui heillä hyvin. Tapaus Jätteenmäkeen liittyvät salaliitto- ym. myytit elävät edelleen vahvana puoluekentässä ja voivat aiheuttaa ongelmia erilaisista tutkimuksista ja selonteoista riippuen. Ärtymystä Keskustassa ainakin aiheuttaa se vaikutelma että punamulta jatkaa Demareitten armosta.

Kooste Kauko Lehti

Suomi ja EU:n puolustusyhteistyö

- Tuleeko EU:sta uskottava myös sotilaallisessa kriisinhallinnassa?
- Vastaako Suomen nykyinen turvallisuus- ja puolustuspoliittinen linja parhaalla mahdollisella tavalla turvallisuusympäristössämme tapahtuvissa muutoksissa kansallisia etujamme?
- Kiven hakatut periaatteet: koko valtakuntaa puolustetaan ja yleinen asevelvollisuus säilytetään.
- Sijaintimme ja erityisolomme asettavat puolustuskyvyllemme muita pohjoismaita suuremmat vaatimukset.
- Puolustusministeri *Seppo Kääriäinen* käsitteli näitä ja monia muita kysymyksiä 30.10. ulkopoliittisessa illassa, jonka isäntänä oli suurlähettiläs *Antti Lassila*. Julkaisemme poimintoja ministeri Kääriäisen esitelmästä.

Hallitustenvälisen konferenssin työtä valmistellut EU-konventti sai työnsä päätökseen heinäkuussa 2003. Konventin työssä nousivat voimakkaasti esiin myös tarpeet kehittää EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa. Tämä on nähty välttämättömäksi EU:n ulkoisen ja sisäisen uskottavuuden kannalta. Unionin, johon laajentumisen jälkeen kuuluu 25 maata ja 450 miljoonaa ihmistä ja jonka jäsenmaiden yhteenlaskettu talous muodostaa noin neljänneksen maailmantaloudesta, täytyy olla uskottava tekijä myös sotilaallisessa kriisinhallinnassa.

EU:n sotilaallisen kriisinhallintakyvyn kehittäminen on Suomen puheenjohtajuuskaudella 1999 tehtyjen tärkeiden peruspäätösten jälkeen edennyt ripeästi. Historiallisella päätöksellä lähdettiin yhteisen kriisinhallintakyvyn kokoamisen ja kehittämisen tielle. Ensi askel oli voimavaroissa todettujen

puutteiden kartoittaminen.

Voimavarapuuhteita ei ole vielä kaikin osin saatu korjatuksi, mutta jäsenmaat työskentelevät määrätietoisesti Helsingissä sovittujen tavoitteiden täyttämiseksi. Paljon on kuitenkin saatu aikaan. Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Javier Solana onkin todennut, että EU on kriisinhallintakyvyn kehittämisessä edennyt "valon nopeudella".

Suomi tukee

Suomi tukee EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämistä osana yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa unionin kokonaisuutta vahvistavalla tavalla. Tämä on keskeisin eduskunnan vahvistama neuvotteluohje Suomen HVK -neuvottelijoille. On tärkeää varmistaa, että EU:n turvallisuus- ja puolustuspoliittista ulottuvuutta kehi-

Ministeri Kääriäinen totesi, että Suomen maanpuolustuksellista panosta arvostetaan EU:ssa. Suomen kannattaa jatkossakin olla mukana yhteisen puolustus- ja turvallisuuspolitiikan kehittämisessä.

tettäessä varmistetaan kaikkien jäsenmaiden mahdollisimman tasavertainen mukanaolo.

Hajottavia aloitteita

EU-konventin työskentelyssä nousi turvallisuus- ja puolustuspolitiikan osalta esiin muutama aloite, jotka esityksessä muodossa toteutuessaan tulisivat selvästi hajottamaan EU:n puolustuspoliittista identiteettiä. Nämä ehdotukset koskevat yhtäältä ns. rakenneyhteistyötä ja toisaalta yhteisen puolustuksen ajatuksen tuomista Euroopan unioniin. Rakenneyhteistyön perusajatus on se, että pieni EU-maiden ryhmä kehittäisi voimavaroja yhdessä tavoitteenaan toimeenpanna vaativia kriisinhallintaoperaatioita.

Kaukotavoitteena yhteinen puolustus

Suomi suhtautuu myönteisesti EU:n sotilaallisen kriisinhallintakyvyn kehittämiseen, mutta ei pidä hyväksyttävänä rakenneyhteistyön käynnistämistä. Jos HVK:ssa kuitenkin päädytään jossakin muodossa tälle tielle, järjestelyn on oltava avoin kaikille jäsenmaille, ja siinä on sovellettava tiiviimmän yhteistyön määräyksiä esitetyn pöytäkirja-mallin sijasta.

Yhteisen puolustuksen ajatus kirjattiin unionisopimukseen jo 10 vuotta sitten Maastrichtin sopimuksessa. Amsterdamin sopimuksella sanamuotoa hieman tarkistettiin. Perusideana säilyi kuitenkin ajatus siitä, että puolustuspoliittisen yhteistyön tiivistäminen "saattaa johtaa" yhteiseen puolustukseen. Toisin sanoen kyseessä oli epä-määräinen kaukotavoite, jonka hyväksyminen vaatisi kaikkien unionimaiden siunauksen. EU-konventti ehdotti aiempaa voimakkaampaa muotoilua perussopimukseen, jossa todettaisiin puolustuspoliittisen yhteistyön johtavan yhteiseen puolustukseen, kun Eurooppa-neuvosto niin yksimielisesti päättää.

Tässäkin muutosehdotuksessa yhteisen puolustuksen veloitteen tuominen unioniin vaatisi kaikkien unionimaiden yksimielisen päätöksen. Koska tähän päämäärään ei välttämättä tulla koskaan pääsemään, konventti ehdotti, että halukkaille unionimaille olisi jo nyt annettava mahdollisuus antaa toisilleen keskinäiset turvatakuut erillisellä julistuksella.

Suomi ei kannata yhteisen puolustuksen veloitteen kirjaamista unionisopimukseen Amsterdamin sopimuksesta poikkeavalla tavalla. Mikäli riittävä määrä jäsenvaltioita kuitenkin haluaa tällaiseen veloitteeseen sitoutua ja mikäli tämän yhteistyömuodon arvioidaan kokonaisuudessaan vahvistavan unionia, Suomi edellyttää, että tällöin on sovellettava täysimääräisesti tiiviimmän yhteistyön määräyksiä eikä edetävä ehdotetun julistus-mallin pohjalta.

Suomen panosta arvostetaan

Suomi on ollut aktiivisesti mukana EU:n sotilaallisen kriisinhallintakyvyn kehittämisessä. Yhtenä esimerkkinä siitä, että Suomen panosta myös arvostetaan unionissa, oli kenraali Hägglundin valinta EU:n korkeimpaan sotilastehtävään sotilaskomitean puheenjohtajaksi keväällä 2001. Suomen kannattaa jatkossakin olla mukana yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämisessä kaikilla yhteisesti sovituilta alueilla. Tämä yhteistä toimintaa korostava lähtökohta täytyy ottaa vaativan kirjaimellisesti.

Suomen lähtöasemat yhteistyön kehittämiseen ovat hyvät. Meillä on rauhanturvaamistoiminnasta pitkäaikaista kokemusta. Olemme osallistuneet rauhanturvaoperaatioihin vuodesta 1956 noin 45 000 sotilaan panoksella. NATO -johtoisissa Balkanin kriisinhallintaoperaatioissa on 1990-luvun puolivälistä lähtien hankittu arvokasta kokemusta, jota pystytään hyödyntämään myös EU-johtoisessa kriisinhallinnassa. Suomalainen reserviläisjoukko on toistuvasti osoittanut

menestyvänsä vaativissa kansainvälisissä tehtävissä vähintään yhtä hyvin kuin ammattiarmeijoiden joukot. Tunnustuksena osaamisesta ja luotettavuudesta suomalaisille annettiin monikansallisen prikaatin johtovastuu KFOR -operaatioissa toukokuussa 2003. Prikaatinkenraali *Paavo Kiljunen* lopettelee puolivuotista johtotehtävänsä. Tämä oli ensimmäinen kerta NATO:n historiassa, kun kumppanimaa sai näin merkittävän tehtävän NATO -johtoisessa kriisinhallintaoperaatioissa.

Rakentavaa ja osallistuvaa yhteistyötä

Rakentava ja osallistuva yhteistyö on erityisen tärkeää laajentuneessa unionissa, jossa pitää sovitella yhteen 25 maan erilaisia näkemyksiä siitä, mihin suuntaan kriisinhallintakyvyn kehittämisessä pitäisi edetä ja millä aikataululla. Suomi edustaa unionissa linjaa, joka mahdollistaa kaikkien maiden osallistumisen kriisinhallintatyöhön omilla vahvuuksillaan.

Valtaosa eurooppalaisen puolustusyhteistyön kehittämiseen suunnitelluista ratkaisuehdotuksista kuten esimerkiksi puolustusmateriaaliviraston perustaminen ovat Suomen kannalta hyödyllisiä ja kannattavia.

Suomen rauhanturvaamisprofiili on vahva ja uskottava. Historian näytöt ovat vakuuttavia. Suomalaisten sovitelu- ja välitystaitoihin luotetaan. Meidän kannattaa vahvistaa siviilikriisinhallinnan elementtejä sotilaallisen rauhanturvaamisen rinnalla myös kansallisen edun näkökulmasta.

Yleinen asevelvollisuus ja ammattitaitoinen reservi yhdessä korkean maanpuolustustahdon kanssa luovat Suomen puolustuspolitiikan perustan, sanoi ministeri Kääriäinen. – Kuvassa Pohjois-Karjalan rajavartioston varusmiehiä ja reserviläisiä harjoituksen päättänessä paraatissa Onttolassa keväällä 2003. (Valok. Olavi Lautamäki)

Suomen neuvotteluposiitiota tuettava

Suomi käy paraikaa muiden jäsenvaltioiden kanssa tiiviitä ja vaativia neuvotteluja Euroopan unionin uudesta perussopimuksesta – ja siihen liittyen yhteisestä turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Suomi on asettanut omat tavoitteensa hallitusti ja laajalla yksimielisyydellä. Eduskunta on siunannut hallituksen esittämät neuvottelutavoitteet. Neuvottelujen alkutunnelmien perusteella Suomen näkökohdat saavat laajaa tukea. Mahdollisuutemme onnistua HVK:ssa ovat kohtalaiset. Nyt on kaikin tavoin tuettava Suomen neuvotteluposiitiota.

Analyysi pohjamutia myöten

Hallitus valmistautuu parhaillaan vuoden 2004 selontekoon aktiivisella otteella. Vuoden 2001 selonteko oli luonteeltaan välitarkistus. Eduskunnan päätöksessä korostetaan, että vuoden 2004 selonteossa on toimintaympäristömme

perusteellisen analyysin pohjalta punnittava pohjamutia myöten myös turvallisuus- ja puolustuspoliittinen peruslinjaus. Nyt Suomi toteuttaa hallitusohjelmassa vahvistettua sotilaallisen liittoutumattomuuden ja kansallisen puolustuksen politiikkaa. Selonteon käsittely on luonnollinen ja realistinen asyayhteys katsoa yhdessä Suomen tulevaisuuslinjausta.

Vastaus kovaan kysymykseen

Vuoden 2004 selontekoa valmisteltaessa hallituksen ja eduskunnan tulee muodostaa vastaus siihen kovaan kysymykseen, vastaako Suomen nykyinen turvallisuus- ja puolustuspoliittinen linja parhaalla mahdollisella tavalla turvallisuusympäristössämme ja Euroopan unionin sisällä tapahtuvissa muutoksissa maamme kansallisia etuja. Kansalaiset antavat poikkeuksellisen vahvan hyväksynnän Suomen turvallisuuspoliittiselle nykylinjalle.

jatk. s 34

Miksi elokuva Mannerheimista?

Suomalaisen Klubin syksyinen elokuvailta pyrki monipuolisesti vastaamaan kysymykseen, miksi on tarpeellista saada aikaan koko illan elokuva Suomen marsalkka Mannerheimista. Kysymykseen olivat vastaamassa hankkeen puuhamiehet kenraaliluutnantti evp. *Ermei Kanninen*, professori *Heikki A. Reenpää* ja käsikirjoittajana toimiva Tampereen Teatterin johtaja *Heikki Vihinen*. Illan juonsi Suomen elokuväsäätiön toimitusjohtaja *Jouni Mykkänen*. Mannerheim-elokuva on ollut aktiivisesti valmisteltavana tähän mennessä kahdeksisen vuotta.

Suomen historiaa

Kenraaliluutnantti Kanninen selvitteli elokuvahankkeen taustaa painottaen Suomen historian tuntemuksen lisäämistä. Yhteiskuntamme johtohahmoista kautta aikojen tiedetään ulkomailla vain Mannerheim. Hänen persoonansa kautta on niin kotimaassa kuin ulkomailla kerrottavissa Suomen itsenäistyminen ja sen säilyttäminen. Kanninen on asunut viimeksi kuluneiden 15 vuoden aikana paljon Ranskassa. Siellä tietämys esimerkiksi viime sodista koskee korkeintaan talvisotaa. Suomalaisista siellä Mannerheimin lisäksi tunnetaan korkeintaan Paavo Nurmi sekä tämän päivän formula- ja ralli-autoilijat.

Suomessa ei ole tehty kokonaisvaltaista elokuvaa itsenäistymisestä ja sen jälkeisen Suomen historiasta. On olemassa muutamia joihinkin aikakausiin liittyviä epookkifilmejä. Kanninen kävi vajaa kymmenen vuotta sitten läpi Suomen historian suurmiehet. Hän havaitsi Mannerheimin elämäntyön ja henkilön tarjoavan maamme vapauden luomista ja turvaamista käsittelevälle

elokuvalle oivan sekä itse asiassa ainoan mahdollisuuden.

Idea lähti konkreettisesti liikkeelle vuonna 1995. Alusta lähtien Kanninen sai työtoverikseen professori Heikki A. Reenpään. Sittemmin he ovat perustaneet asiaa ajamaan myös yhdistyksen, joka jakaa muutoinkin Mannerheim-tietoutta. Veteraaniohjaaja *Matti Kassilan* suosituksen perusteella Kanninen kääntyi USA:ssa toimivan suomalaisohjaaja *Renny Harlinin* puoleen tavoitteena kansainväliseen levitykseen lähtevä suurelokuva. Tuolloin käsikirjoittajaksi kytkettiin teatterinjohtaja Heikki Vihinen, jolla on laaja kokemus myös elokuva- ja televisioalalta. Harlin ja Vihinen olivat jo aiemmin suunnitelleet alustavasti Talvisota-filmiä.

Hankkeen aikana kärsivällisyys on ollut monta kertaa rajalla, sanoi Kanninen. Sekä ajan kuluminen että monimutkaisuus ovat olleet todellisia koetinkiviä. Kysymyksessä on ainutlaatuinen valtakunnallinen projekti, olihan Mannerheim Suomen valtionpäämies korkeiden sotilaallisten tehtäviensä lisäksi.

Nyt voimassa olevat nopeimmat aikatauluarviot lähtevät siitä, että

Elokvahankkeen vahvat miehet kertomassa projektin etenemisestä ja sen tiellä vielä olevista vaikeuksista. Vas. professori Heikki Reenpää, kenraaliluutnantti Ermei Kanninen, illan isäntä Jouni Mykkänen ja teatterinjohtaja Heikki Vihinen.

filmaus voisi alkaa vuonna 2004 ja elokuva olisi valmis 2006. Aikataulu voi kuitenkin vielä muuttua moneen kertaan. Elokuvan suunnittelussa ollaan päätyvässä siihen, että elokuva tehdään suomenkielisenä. Suunnitelma englanninkielisestä Hollywood-hitistä on siis palannut alkujuurilleen Suomeen. Näin varmistetaan sekä sisältö suomalaisesta näkökulmasta että tuotannon taloudellinen realismi. Suomenkielinen elokuva voitaisiin sitten puhua uudelleen eli dubata muille kielille, sillä varsinkin suurten kielten alueilla ei juuri lueta tekstejä.

Voittaa dramaattisuudessa Hamletin

Käsikirjoittaja Heikki Vihinen kuvaili Mannerheimin elämää äärimmäisen mielenkiintoiseksi. Hän rohkeni jopa

todeta sen voittavan draamallisuudessa Shakespearen maailmankuulun Hamletin. Elokuva ei koskaan synny nopeasti. Se on aina pitkä ja suuri työ. Mannerheimin elämä sisältää todella suuren draaman ainekset. Lapsuus ja nuoruus Suomessa, 30 vuotta Venäjän armeijassa, 50-vuotiaana kenraalina paluu Suomeen ja toinen 30-vuotinen ura täällä vapaus-, talvi-, jatko- ja Lapin sodan vaiheineen sekä lopuksi Tasavallan Presidenttinä.

Käsikirjoitusta tehtäessä lähdettiin aluksi siitä, että kirjoitetaan kaikki mahdollinen mukaan. Näin syntyi tekstiä 360 liuskaa, mikä valmiina elokuvana merkitsisi noin kuuden tunnin pituutta. Harlinin kanssa Vihinen oli laskenut, että tällaisena se maksaisi amerikkalaisten kaavojen mukaan 360 miljoonaa dollaria eli siis minuutin ja miljoona dollaria. Kuvitelmat ja realismi

*Elokuvalla on tarkoitus tehdä tunnetuksi
maamme historiaa Suomen marsalkka
Mannerheimin monivaiheisen elämän
välityksellä.*

on ollut sovitettava toisiinsa. Jo pelkäs-
tään *Sean Conneryn* kaavailu Manner-
heimin osaan olisi saattanut yksinään
maksaa 20 miljoonaa dollaria.

Ymmärtämyksen saaminen pienen
kansakunnan taistelulle olemassaolos-

taan ja isoa vastaan ei ole maailmalla
itsestään selvää. Näin ollen suoma-
laisten näkemysten läpisaanti turva-
taan parhaiten tekemällä elokuvalla.
Suomalaiset pystyvät näkemään
Mannerheimin persoonan monipuoli-
suuden sekä sotilaallisena ja poliittisena
johtajana että värikkäänä yksityis-
henkilönä. Tällöin on mahdollista suh-
teuttaa myös virheet oikeisiin mittoihin.

Elokuvalla pyritään saamaan aikaan
keskustelua niistä tapahtumista, joita se
kuva. Mannerheim-elokuvassa on
kysymys vakavasta historiallisesta
kuvauksesta. Se ei tule olemaan propa-
gandaa, vaan pitäytyy tosiasioihin,
korosti Vihinen. Elokuvan sivuroolei-
hin saadaan luontevasti merkittäviä
henkilöitä historiasta. Suomalaisten
ohella tällaisia ovat esimerkiksi Stalin ja
Hitler, Venäjän viimeinen tsaari Nikolai
sekä Dalai Lama. Hänen seurassaan
viihtyivät kauniit puolattaret ja
ranskattaret. Avioliitto ja sen pulmat
ovat myös mukana käsikirjoituksessa.

Mannerheim-elokuva ei ole kuiten-
kaan dokumentti, vaan tekijöittensä
näkemys Mannerheimista ja hänen
monitahoisesta elämästään. Se käydään
läpi pääasiassa siten, että hän sanelee
vanhana muistelmiaan. Näyttelijän
rooleihin tarvitaan siis sekä nuori että
vanha Mannerheim. Vihisen arvion
mukaan elokuva tulee ilman muuta
herättämään puhetta puolesta ja vas-
taan niin kuin hyvä elokuva aina tekee.
Tämän elokuvan avulla niin nykyiset
kuin tulevat sukupolvet saavat oikean
kuvan Suomen historiasta.

Jouni Mykkänen

Lounaskokousvieraamme, tri Esko Antola: EU:sta ei ole tulossa liittovaltiota

Liittovaltioon siirtymisen kipukynnys ei vielä yltänyt perustuslaillisella sopimuksella, joka valmisteltiin Ranskan entisen presidentin, Giscard d'Estaingin johdolla istuneessa konventissa." Tämän vahvisti lounasvieraana 13.10.2003 esiintynyt valtiotieteen tohtori *Esko Antola*, joka aiemmin hoiti Jean Monnet -professuuria Turun yliopistossa. "Mr. EU", jos kukaan, on pätevä esittämään tällaisen arvion. Hän on toiminut Eduskunnan perustuslakivaliokunnan, suuren valiokunnan ja ulkoasiainvaliokunnan asiantuntijana, kun kansanedustajat ovat käsitelleet luonnosta Euroopan Unionin perustuslaiksi, jota parhaillaan käsitellään hallitusten välisessä konferenssissa.

"Kysymys on kuitenkin suuresta, historiallisesti merkittävästä loikasta kohti integroituvaa Eurooppaa. Jos ajattelemme, että sukkapuikolle, jonka toisessa päässä on toisen maailmansodan jälkeen syntynyt, kahtia jakautunut Eurooppa ja toisessa yhtenäinen Euroopan Yhdysvallat, asetetaan riippumaan yhdentymiskehitystä kuvaava tulitikkuaski, olemme liikkuneet ehkä hieman yli puolen välin liittovaltion suuntaan. Mutta nyt on jarrutuksen aika. Itäisen Euroopan entisten sosialististen maiden tulo mukaan Euroopan Unioniin muistuttaa kolmiloikan viimeistä, pitkää harppausta. Pian nähdään, mikä on lopputulos. Perustuslaillinen sopimus esitetyssä muodossaan ei merkitse sellaista toimivallan

EU:n perustuslakiluonnos vahvistaa EU:n parlamentin asemaa, mutta antaa kansallisille parlamenteille 'keltaisen kortin' lain-säädännön käynnistämiseksi, sanoi tri Esko Antola.

siirtoa yhteisille instituutioille, että unionin perusluonne muuttuisi. EU:n jäsenvaltiopainotteisuus säilyy. Tämä on merkittävä näkökohta, kun pohditaan mahdollista kansanäänestystä."

Mutta kuinka käytännössä toteutuu poliittinen vastuullisuus? Mistä unioni hakee legitimisyytensä?

"Kyllä legitimisyys syntyy edelleenkin kansallisten instituutioiden ja ratifioimisprosessin kautta. Kansalliset ministerit ovat toimistaan vastuullisia kansallisille parlamenteille, jotka ratifioimisprosessin kautta säilyvät sopimuksen herroina."

Ranskan otettua konventissa hyvin näkyvän roolin itselleen, tavalliselle kansalaiselle jäi sellainen käsitys, että suurilla jäsenvaltioilla olisi ollut koko prosessissa henkinen yliote. "Osittain tämä pitää paikkansa, koska konventin metodi oli aluksi idealistinen", totesi tohtori Antola. "Sen oletettiin antavan mahdollisuuden laaja-alaiseen ja avoimeen keskusteluun unionin tulevaisuudesta. Loppupuolella kävi kuitenkin selväksi, että keskustelut heijastivat enemmänkin 2000-luvun alkuvuosien kahta päätrendiä: hallitustenvälisyyden kasvua ja suurten jäsenmaiden kesken vallitsevaa konsensusta instituutio-naalisten uudistusten suunnasta. Jälkimmäinen tendenssi ehti vaikuttaa perustuslakiluonnoksen peruslinjaan, ennen kuin pienet maat vasta maaliskuussa 2003 ryhtyivät poliittisella tasolla kehittämään vastareaktiota jo syntyneille painotuksille."

"Sopimusluonnokseen sisältyy toisiaan tasapainottavia elementtejä. Se kasvattaa Euroopan parlamentin asemaa, mutta antaa kansallisille parlamenteille 'keltaisen kortin' lainsäädännön käynnistämässä. Ongelmallisinta on arvioida komissiota, yhteisöllisyyden kulkakiveä. Se menettää käytännössä otteensa ulkosuhteisiin ulkoministerin kaksoishatutuksen kautta, mutta säilyttää lainsäädännön aloitemonopolin."

Weijo Pitkänen

Lehtemme valokuvat: Jarmo Heinonen, Arto Hietanen ja Jouko Liusvaara, ellei toisin mainita

Aluksi professori *Antti Aro* viittasi sydän- ja verisuonisairauksien merkittävimpiin riskitekijöihin, joista yleisimpiä ovat korkea kolesteroli, verenpaine, tupakointi, aikuistyyppin diabetes ja ylipaino. Hän selosti lyhyesti kolesterolin merkityksestä elimistössä. Solukalvojen rakenteissa kolesteroliestereillä on tärkeä merkitys, kolesterolista muodostuvat sappihapot ovat puolestaan välttämättömiä rasvojen imeytymiselle ruoansulatuskanavasta, lisäksi kolesteroli on monien hormonien kuten kortikosteroidien, testosteronin ja estrogenien esiaste. Elimistön solut valmistavat tarvitsemansa kolesterolin itse tai saavat sen maksasta verenkierron välityksellä. Edellä mainittu kolesterolisynteesi on moninkertainen verrattuna ravinnosta imeytyvään kolesterolin määrään. Kolesteroli poistuu sapen mukana sellaisenaan tai muuttuneena sappihapoiksi. Suuri osa imeytyy takaisin ohutsuolen loppuosasta. Elimistön tarvitsemasta kolesterolista saadaan siis varsin vähän ravinnosta.

Ei ole hyvää ja paha kolesterolia

Kansan tietoisuuteen on juurtunut käsitys kahdesta kolesterolilajista, niin sanotusta hyvästä (HDL) ja pahasta (LDL) kolesterolista. Esitelmöitsijän mukaan hyvää ja paha kolesterolia ei ole olemassakaan. HDL- ja LDL-kolesteroli ovat kumpikin yhtä tärkeitä. Kansanomainen tulkinta on lähtöisin siitä tiedosta, jonka mukaan korkea HDL-kolesteroliarvo korreloi alentuneeseen sydäntautiriskiin ja korkea LDL-kolesteroliarvo puolestaan kohonneeseen sydäntautiriskiin.

Lääketieteen ilta: Veren kolesteroli ja terveys

Lääketieteen teemaillaan 6.11. aiheena oli "Veren kolesteroli ja terveys", josta esitelmöi professori *Antti Aro*. Tähän marraskuiseen lääketieteen teemaillaan osallistui kaikkiaan 30 klubin jäsentä, joiden kiinnostus aiheeseen oli poikkeuksellisen innostunut syntyneestä keskustelusta päätellen.

Professori Antti Aro muistutti tupakoinnin, ylipainon ja korkean verenpaineen lisäävän sydäntautiriskiä.

Kolesteroliyhypoteesin mukaan ravinnon tyydyttyneet rasvahapot suurentavat veren kolesterolipitoisuutta, joka puolestaan (LDL-kolesteroli) on tärkeä sepelvaltimotaudin syytekijä. Ns. seitsemän maan tutkimuksessa, jossa oli mukana sekä matalan että korkean sydäntautikuolleisuuden maita, paljastui selvä korrelaatio korkean sydäntautikuolleisuuden ja aterioista saatavien runsaiden tyydyttyneiden rasvamäärien välillä. On kuitenkin todettava, että korkea kolesterolitaso ei yksin ole sydän- ja verisuonisairauksien riski-

tekijä. Näitä ovat lisäksi tupakointi, korkea verenpaine, ylipaino erityisesti miehillä ja aikuistyyppin diabetes. Veren korkean kolesterolitason aiheuttajina tunnetaan lisäksi eräitä harvinaisia suvuittain esiintyviä periytyviä sairauksia.

Ravinnon rasvojen merkitys

Ravinnon rasvojen merkityksestä veren kolesterolitason tiedetään, että haitallisia ovat tyydyttyneet rasvahapot, trans-rasvahapot, kolesteroli sekä ns. kahvitekijä. Edullisia ravintotekijöitä ovat tyydyttymättömät rasvahapot sekä liukoinen ravintokuitu. Pelkkä ravinnon rasvan kokonaismäärän vähentäminen ei vaikuta veren rasvarvoihin. Sen sijaan rasvan laadulla on ratkaiseva merkitys. Ravintosuosituksen mukaan pitäisi vähentää liha- ja maitotuotteiden rasvoja sekä lisätä kalatuotteiden, kasvisrasvojen ja -öljyjen käyttöä. Terveellisen ruokavalion tulisi sisältää runsaasti kasviksia, vihanneksia, hedelmiä ja marjoja.

Milloin kolesterolimääritys on tarpeen?

Jos lähisukulaisilla on korkeita veren kolesteroliarvoja tai ennenaikaista sepelvaltimotautia taikka jos suvussa

Aarno Liuksiala, taiteilija-metsämies

esiintyy harvinaista familiaalista hyperkolesterolemiaa, jonka varmistaminen edellyttää tarkempia lisätutkimuksia, on määrittäminen suosittelava. Milloin sitten lääkehoito on tarpeen? Kun nuorella tai keski-ikäisellä todetaan hyperkolesterolemia. Kun henkilö sairastaa sepelvaltimotautia tai aikuisuustyypin diabetesta. Muille tarvittava lääkehoito aloitetaan kokonaisriskiarvion perusteella. Lääkehoitoa harkittaessa veren kolesteroliarvoista puhuttaessa ei voida käyttää tavallista normaaliarvokäytäntöä, vaan on asetettava potilaskohtaiset tavoitearvot, jotka ovat tarkoituksenmukaisia sepelvaltimotaudin ehkäisyn kannalta.

Ylipaino ja tupakointi lisääntymässä

Suomessa on seurattu sydän- ja verisuonisairauksien riskitekijöitä väestötutkimuksilla viiden vuoden välein vuodesta 1972 lähtien aluksi Pohjois-Karjala –projektiin liittyen. Vuodesta 1982 lähtien tutkimuksiin on sisällytetty myös Lounais-Suomi ja vuodesta 1992 alueita Etelä-Suomesta. Aktiivisen sydän- ja verisuonitautien ehkäisytyön tuloksena riskitekijöitä on saatu vähenemään, minkä seurauksena työikäisten miesten sydäntautikuolleisuus on ratkaisevasti laskenut. Kuitenkin nyt näyttää siltä, että veren kolesterolitason lasku on pysähtynyt, ylipaino on lisääntymässä ja tupakointikin nuorten keskuudessa on yleistymässä. Hyvä kehitys riskitekijöiden ja kuolleisuuden osalta ei kuitenkaan jatku itsestään. Ehkäisevässä mielessä ensisijaista on tietysti elämäntapojen muuttaminen.

Kooste Pauli Karli

Me Helsingin Suomalaisen Klubin jäsenet ja meidän vieraamme olemme klubitiloissamme Aarno Liuksialan jatkuvan silmälläpidon alaisia, tahdomme tai emme. On nimittäin niin, että karikatyrsti jättää aina jokaiseen piirtämäänsä kuvaan pienen sirun omasta itsestään. Se on kuin palanen sielun prismaa, jonka välityksellä taiteilija on aikoinaan tarkkaillut kohdettaan ja joka on sittemmin jäänyt elämään tuleville sukupolville. Aarno Liuksialan kynän jälki näkyy ehkä parhaiten ala-aulan porraskäytävän seinällä, jonka täyttävät hänen klubilaisista piirtämänsä karikatyyrit. Muualtakin niitä toki löytyy.

Klubilaisille tarjoutui erinomainen tilaisuus tutustua tunnettuun taiteilijaan ja metsämieheen, Aarno Elias Liuksialaan (1903–1988), kun Suomen metsä-

museo ja metsätietokeskus Luston amanuessi Pekka Virtanen kävi kirjaillassa 1.9.2003 esittelemässä runsaalla kuvamateriaalilla höystetyn kirjansa "Kynä käy". Sen virikkeenä on ollut Aarno Liuksialan

kirjailtojen antia

syntymän satavuotispäivä, Metsälehdän seitsemänkymmenvuotispäivä ja Luston kymmenvuotispäivä.

Monelle kuulijalle oli varmastikin yllätys karikatyristinä parhaiten tunnetun Aarno Liuksialan tuotannon määrä ja monipuolisuus. Piirtäjägeenin hän arveli saaneensa isoisänsä isältä, vuonna 1845 kuolleelta Carl Otto Meurmanilta, mutta ”nälkätaiteilijaksi” hän ei kuitenkaan tohtinut heittäytyä, vaan hankki itselleen ”kunnon ammatin” ja valmistui 1925 metsänhoitajaksi. Hänestä olisi voinut tulla myös graafikko, mihin viittasivat jo varhain alkanut liike- ja järjestömerkkien suunnittelu ja sittemmin exlibrikset, merkit, mainokset, julisteet, piirrookset, varotustaulut, postikortit, postimerkit ja kirjankuvitukset. Metsästä ja ihmisistä tulivat hänen taitelijauransa suuret innoittajat. Hän oli myös innokas kuoromies, Mörriksi kutsuttu toinen basso YL:ssä ja Laulumiehissä.

Pilakuvien ja sarjakuvien ehtymättömänä piirtäjänä hänen kynästään syntyivät sellaiset lennokkaat ja sanavalmiit hahmot kuin Metsä-Eemeli, Suurmöhlääjä Pöllinen ja Hoppu-Heikki. Niiden avulla hän tarjoili mitä moninaisimpia käytännönohjeita metsätöitä varten.

Taitelija Liuksialan erinomainen kyky nähdä olennaisimmat piirteet erilaisissa ihmisissä tuli mainiosti esille jo opiskeluaikoina. Siitä on hyvänä esimerkkinä Suomen Kuvalehdessä vuonna 1923

julkaistu piirros, jossa hän tyyppitelee eri ammatteja (ks. oheinen kuva). Samaa tarkkasilmäisyyttä ja huumorintajua löytyy lähes kaikista Aarno Liuksialan piirtämistä karikatyyreistä, joita Helsingin Suomalaisen Klubin lisäksi on useiden osakuntien, liikelaitosten ja järjestöjen toimitilojen seinillä. Istuinpa kerran itsekin hänen mallinaan, kun olin tullut valituksi Kokoomuksen Nuorten Liiton pääsihteeriksi. Ainakin yhdessä puoluetoimistossakin on siis hänen töitään.

Kynä käy -kirjassa kerrotaan myös siitä, kuinka Aarno Liuksiala päätti osallistua myös Mannerheimin ratsastajapatsaskilpailuun ja kuinka hassusti siinä kävi. Kipsiversion tehnyt ”ammattimies” oli nimittäin fuskannut työsään niin hurjasti, että kun kilpailuversiota oltiin siirtämässä kilpailuraadin arvosteltavaksi, se lysähti kaasaan. Sisältä paljastui peltipurkkeja ja muuta roinaa.

Aina ei elämä siis näyttänyt hymyilevän mainiolle karikatyristillekään!

Weijo Pitkänen

Runoilija idän ja lännen puristuksessa

Kirjailija *Pentti Saarikoski* oli Khäilyvän identiteetin mies. Koko elämänsä ajan hän etsi itseään kuin kreikkalainen seikkailija, Odysseus-

Oudeis, ei kukaan. Hän kamppaili isänsä ja äitinsä välimaastossa, etsi juuriaan idästä ja asetti itsensä atlanttisten tyrskyyden armoille. Isäkapinansa vimmoissa hän piti päässään erilaisia päähineitä, koska hänen isänsä oli opettanut, että "vain ryssät ja lapset pitävät sisätiloissa lakkinsa päässään". Hän katkaisi välinsä läntiseen luterilaisuuteen ja etsi vastapainoksi yhteyttä Moskovaan, "kolmannen Rooman" poliittiseen uskontoon, kommunismiin. Bysantin kauneus lumosi hänet, mutta yhtä hyvin hän viihtyi Göteborgin rautatieasemalla suomalaisten puliukkojen seurassa.

Tuntui sen vuoksi varsin luonteelta, että *Pekka Tarkka* oli valinnut lokakuun kirjaillan teemaksi aiheen "Saarikosken itä ja länsi" esitellessään kirjailija Pentti

Saarikosken elämäkerän toista osaa, joka kattaa vuodet 1964-1983. Kirjan menekki oli yllättänyt kustantajankin niin, ettei klubilaisille ollut tarjolla yhtään nidettä, vaan saimme tositteen, jolla teos on saatavissa myöhemmin Otavan kirjamyymälästä kohtuulliseen asevelihintaan.

Tarkan mukaan Pentti Saarikoski lähti keväällä 1972, kolme vuotta ennen muuttoaan Ruotsiin, kiertueelle ruotsinsuomalaisten työläisten luokse tuodakseen esiin poliittisen kantansa mukaisen luokkataistelunäkemyksensä: Suomen ja Ruotsin maantieteellinen raja ei kulkenut pitkin Pohjanlahtea, koska todellinen raja kulki työläisten ja tehtaan-

omistajien välillä. Viikossa hänen ideansa kuitenkin romahti ja hän siirsi rajan takaisin Pohjanlahdelle. Hän nimittäin havaitsi, että suomalaisten siirtolaisten suurin ongelma olikin koti-ikävä. Vuosikausia myöhemmin, asuessaan elämänsä lopulla pitkäkhön ajan Ruotsissa, hän joutui itse samaisen ikävän pauloihin. Haikea kaipuu Karjalaan veti runoilijaa puoleensa.

Pentti Saarikoski rakensi oman, ainutlaatuisen suhteensa kommunismiin. Hän oli kyllä 1960-luvun lopulla hetken aikaa SKP:n jäsen ja suunnitteli jopa kansanedustajan uraakin. Hävittyään kuitenkin "veriviholliselleen", Arvo Salolle, tässä kamppailussa hän etäännytti puoluekommunismista ja alkoi etsiä omaa tulkintaansa individualismin ja kollektivismien välimaastosta. Siinä hänen oppaakseen ilmestyi kulttuurihistorioitsija Arnold Toynbee, jonka mukaan kommunismi oli vain kristillinen harhaoppi. Kommunismin ja ortodoksisen perinteen oli helppoa lähestyä toisiaan, koska molemmat pitivät länttä harhaoppisena ja turmeluneena. Tämä sopi hyvin Saarikosken ajatusmaailmaan, jota klassinen kreikkalainen kulttuuri ja kreikkalaisortodoksinen kirkko olivat jo ylioppilasvuosista lähtien kiehtoneet.

Runoilija Saarikoskessa asuivat rinnakkain atlanttinen unelma ja Karjalan kaipuu. Hän hakeutui asumaan Skagerrakin rannalla sijaitsevalle Tjörnin saarelle, "joka nousi merestä kuin kivinen nyrkki". Siellä hän viihtyi heti, mutta siellä hän myös riitautui "ahkeran, tehokkaan ja käytännöllisen" vaimonsa Mia Bernerin kanssa, ja jätti kasvimaansa syksyisin lumen alle,

kääntämättä, koskapa inhosi ”germaanista, mielipuolista ajatusta, että aina on oltava työn touhussa.”

Lopulta kirjailija Pentti Saarikoski palasi itään ja Karjalaan. Hän kuoli Pohjois-Karjalan keskussairaalassa, Joensuussa, ”itään antavassa huoneessa, jonka ikkunoiden takana aamurusko punasi mäenrinteen männynrungot.”

Vaikuttavan esityksensä Pekka Tarkka päätti toteamalla, että ”elin-toimintojensa loppuessa Pentin keuhkoista purkautui viimeinen henkäys, ja vainajan silmästä pusertui kyynel”. Hänet haudattiin Valamon metsäkalmistoon. Siunaamisen jälkeen vainaja laskettiin maan poveen maalaamattomassa puuarkussa, pää itään päin.

Weijo Pitkänen

Naistentalvi Klubilla

Marraskuun kirjaillan vieraana oli kirjailija *Heikki Hietamies*, joka kertoi viimesykyisestä romaanistaan *Naisten talvi*. Se on kertomus, joka alkaa kevästä 1918 ja jatkuu seuraavan kevääseen. Pääosassa ovat Lappeen kunnassa sijainneen Enso-Gutzeitin Rutolan sahan työläiset ja heidän perheensä sisällissodan verisissä jälkiselvittelyissä.

Sodan alkaessa sahan työväki perusti punakaartin, joka ei syyllistynyt veritekoihin, vaan hoiti lähinnä kylän ja sahan valvontatehtäviä. Kuitenkin toukokuun alussa rukoussunnuntaina koko kaarti, viitisenkymmentä miestä, vietiin Lappeenrannan linnoituksen

rinteeseen ja ammuttiin. Jälkeen jäi 26 leskeä ja 60 orpoa, joiden oli selvittävä nälän ja tautien keskellä syvän vihan täyttämässä kyläyhteisössä.

Hietamies kertoi, että Rutolan tapah- tumat vaiettiin paikkakunnalla sananmukaisesti kuoliaaksi. Hietamiehen 88- ja 86-vuotiaat tädit muistivat, että niistä asioista ei saanut

puhua mitään. Sureminen oli kielletty, muistotilaisuuksia ei vuosikausiin saanut järjestää. Omaisilla ei ollut edes hautaa, jolla käydä suremassa.

Romaania kirjoitettaessa ei ketään Rutolan punaleskistä ollut enää elossa, nuorinkin olisi ollut jo 115-vuotias. Ainoa punaorpo, jota kirjailija saattoi haastatella, oli *Signe Lind*, *Arvi Lindin* äiti. Signe oli 2-vuotias, kun hänen isänsä *Oskar Sipilinen* ammuttiin.

Sen sijaan virallisista lähteistä löytyi runsaasti tietoa. Elinkeinoelämän keskusarkistosta löytyivät ammuttujen ja heidän leskiensä sekä koko sahan henkilöstön nimet. Löytyi kirjeitä ja asiakirjoja. Käytettävissä oli myös useita tutkimuksia, mm. *Marko Tikan* ja *Antti O. Arposen* Koston kevät (WSOY 1999).

Näiden taustatietojen pohjalta romaanikirjailija alkoi miettiä, mitä todellisuudessa näille leskille olisi voinut tapahtua, mitä he olisivat ajatelleet ja sanoneet. Kirjan fiktiiviset henkilöt rupesivat kertomaan kirjailijalle, mitä heistä pitää sanoa. ”Jotenkin ne naiset olivat kaiken aikaa apunani”, kertoi Heikki Hietamies.

Kuoro luo perinteitä
Helsingin Suomalaisen Klubin kuoro pitää
ensimmäisen

JOULUKONSERTTINSA VANHASSA KIRKOSSA

lauantaina 20.12.2003 klo 17.00

Oheisesta ohjelmasta löydät monta tuttua laulua, jotka ovat avanneet tien joulun sanomalle Sinunkin sydämessäsi. Tule kuuntelemaan kuoroamme ja tuo mukanasasi perheesi ja tuttavasi!

Toivomme on, että mahdollisimman moni klubilainen läheisineen suuntaa tiensä Vanhaan kirkkoon Lönnrotinkadulle. Sieltä alkaa klubilaisten joulu.

Lippuja saat vahtimestarilta tai jos et voi käydä klubilla, myös kirkon ovelta.

Aikuisten lippu maksaa 10 euroa. Lapsille tilaisuus on ilmainen.

Tervetuloa!

Kun Rutolan saha piti syksyllä 1918 käynnistää, ei miehiä työhön löytynyt. Hiekkakuopassa olivat rasamänttikärrääjät, numeroijat, telannostajat ja tukinvangitsijat, joten penkkiakkoihin jouduttiin turvautumaan. Naisten voimin saha käynnistyi.

Kun romaani ilmestyi, alkoi kirjailijan puheille ilmestyä rutolalaisten sukulaisia kolmannessa polvessa. Kielenkannat alkoivat kirvota: nyt Rutolan tapahtumista pääsi puhumaan. "Ja niistä pitääkin puhua", sanoo Heikki Hietamies. "Vain puhumalla haavat puhdistuvat ja paraneminen viimein alkaa. Rutola on vain

yksi esimerkki koston hengestä ja kierteestä, johon tempautuvat ns. tavalliset ihmiset saattavat syyllistyä käsittämättömiin tekoihin. Vertailukohtia löytyy aivan lähimenneisyydestäkin vaikkapa Bosniasta ja Kosovosta".

Äskeisenä marraskuun ensimmäisenä paljastettiin Lappeenrannassa Rutolan naisille pystytetty muistomerkki. Alkususäyksen muistomerkkihankkeelle antoi *Naisten talvi*.

Heikki Hietamiehen kahdeksastoista kirja on vaikuttava teos vaikeasta aiheesta.

Veikko Sonninen

Lento-osasto Kuhlmay kesän 1944 torjuntataisteluissa

Klubimme ilmailuillassa 16. syyskuuta lentokapteeni, 37:n ilmavoiton hävittäjässä *Kyösti Karhila* kertoi kesän 1944 ilmasodasta Karjalan kannaksella ja erityisesti saksalaisen lento-osasto Kuhlmayn toiminnasta. Hän osallistui noihin rajuihin taisteluihin Messerschmitt-lentueen päällikkönä.

Karhila aloitti esityksensä kertomalla Neuvostoliiton 13. Ilma-armeijan massiivisista pommituksista Lappeenrannan ja Immolan lentotukikohtiin 2.7.44. Yhteensä 167 konetta pudotti yli 2200 pommia. Suomalaisen tappiot Lappeenrannassa jäivät muutaman koneen tuhoutumiseen. Osasto Kuhlmay Immolassa menetti 10 konetta tuhoutuneina ja 15 konetta vaurioitui. Karhila ehti ampua viittä viholliskonetta ja suomalaiset saivat ammuttua alas 15 hyökkääjää.

Komentajansa *Kurt Kuhlmayn* mukaan nimetty lento-osasto saapui Suomen avuksi osana presidentti Risto Rytin ja Saksan ulkoministerin Ribbentropin sopimusta. Lento-osasto saapui Suomeen pääosiltaan 16.6.44 ja tukeutui Immolaan. Sillä oli käytössään 40-50 Junkers JU 87 syöksypommittajaa ja Focke Wulf FW 190 rynnäkköhävittäjää. Lento-osasto toimi Suomessa viisi viikkoa.

Suomalaiset pommituslaivueet ja osasto Kuhlmay pudottivat 1463 tonnia pommeja Kannaksen torjuntataisteluissa. Suomen radiotiedustelun ansiosta pommitukset osuivat erinomaisesti venäläisten joukkojen keski-

Lentokapteeni Kyösti Karhilo korosti Osasto Kuhlmayn rohkeaa toimintaa ja sen moraalista merkitystä rintamajoukoillemme.

tyksiin. Kuhlmayn osuus pommimäärästä oli 53%.

Suomalaiset hävittäjät pystyivät suojaamaan omat pommikoneensa täydellisesti vihollisen hävittäjiltä ampuen alas 331 viholliskonetta. Omat tappiot olivat 26 konetta, 11 ohjaajaa kaatuneina, 9 haavoittuneina ja neljä jäi sotavangiksi.

Osasto Kuhlmay ampui alas 126 viholliskonetta. Se menetti 41 konetta, 30 miestä kaatuneina ja 25 haavoittuneina, mutta säilytti loistavasti taistelu-
jatk. s. 34

Professori Päivi Setälä: Pyhä Birgitta

Paavi julisti ruotsalaissyntyisen Birgitan ensimmäiseksi naispyhimykseksi. Nyt kulumassa oleva vuosi on omistettu hänen syntymänsä 700-vuotisjuhla-
vuodeksi. Birgitta julistettiin 1999 Euroopan suojeluspyhimykseksi.

Juhlatoimikunnan puheenjohtaja, professori *Päivi Setälä* oli klubi-illassamme 16. lokakuuta kertomassa tämän Euroopan ja Pohjolan tahtonaisen elämästä. Professori Setälä muistutti, että

- kristinuskon on ollut Euroopan vahvin eheyttäjä
- me olimme kristittyjä jo ennen Amerikan löytämistä
- vuosisataisjuhlaa tulee viettää, jotta ymmärtäisimme historian ja tradition merkityksen.

Uplannin laamannin Birgitta-tytär naitettiin jo 13-vuotiaana 18-vuotiaalle aatelinuorukaiselle Ulf Gudmarinpojalle, joka hänkin kohosi laamanniksi. Birgitta synnytti kahdeksan lasta ja jäi leskeksi 41-vuotiaana. Hän siirtyi rippi-isänsä kehotuksesta Alvastran luostariin, jossa alkoi nähdä ilmestyksiä. Elämän ajan ilmestykset on julkaistu 1400-sivuisena teoksena.

Birgitta perusti oman luostarikunnan, ja saadakseen sen säännöille paavin vahvistuksen hän matkusti Roomaan, jonne jäi asumaan. Hänellä oli kuninkaalliseen sukuun kuuluvana paljon vaikutusvaltaa, jota hän käytti uudistaakseen ahnetta kirkkoa. Päivi Setälän mukaan Birgitta oli Luther ennen Lutheria. Hän muun muassa taivutti paavi Urbanus V:n palamaan Avignonista tilapäisesti Roomaan.

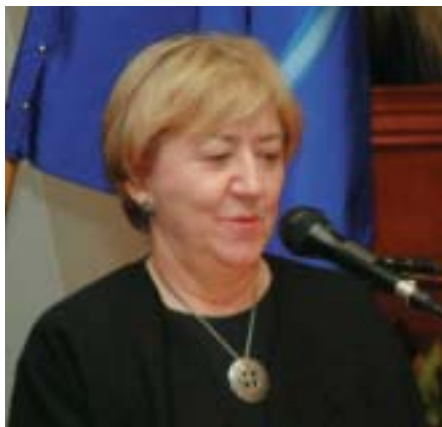
Birgitta teki pyhiinvaellusmatkan Pyhään maahan, jossa hän kävi Betlehemissä ja Golgatalla. Tällä matkalla hän näki ilmestyksessä Jeesuksen syntymän ja kuoleman. Syntymä oli

valoilmiö ja kuolemassa oli viisi verta vuotavaa haavaa. Kalevala-koru on valmistanut juhluvuoden kunniaksi Birgitta-korun, jossa on haavojen symbolina viisi punaista täplää. Sitä pidetään Roomassakin kauneimpana Birgitta-koruna.

Sitkeydellään ja suhteillaan Birgitta sai vihdoin omalle luostarikunnalleen vahvistuksen. Oppineena kuninkaalliseen sukuun kuuluvana naisena hän tiesi, miten ja mitä kautta asioihin vaikutetaan. Hän seurusteli paavin, kardinaalien ja korkeiden aatelisten kanssa. Ja hän uskalsi arvostella aikansa oloja.

Birgitta oli tilaus eurooppalaisuudelle ja varsinkin eurooppalaiselle naiselle. Hänellä on maailmanennätys pyhimyksesi ylenemisessä, joka tapahtui jo 20 vuoden kuluttua hänen kuolemastaan. Nimitettävältä vaadittiin ilmestyksiä, joita kerättiin Suomestakin. Täältä Pohjanmaalta niitä saatiin viisi. Pohjanmaalla onkin haluttu voimallisimmin vaalia Birgitan muistoa.

oli Pohjolan tahtonainen

Professori Päivi Setälä sai tänä syksynä luterilaisen kirkon kulttuuripalkinnon

Nykyinen paavi Johannes II julisti 1999 Birgitan koko Euroopan suojeluspyhimykseksi. Julistamisella oli Birgitan ansioiden ohella kirkkopoliittinenkin pohjoinen ulottuvuus. Sen sanomana oli: Tervetuloa, luterilainen kirkko, takaisin äiti-kirkon helmaan! Myöhemmin on pyhitetty kaksi muutakin

Urjalan kirkon värikäs alttarikaappi. Keskellä Norjan kuningas Pyhä Olavi lohikäärme jalkojensa alla, vasemmalla piispa Henrik ja Neitsyt Maria, oikealla piispa Hemminki ja Pyhä Birgitta. Kaappi on tehty noin vuonna 1500. (Tampereen museon kuva-arkisto, valok. Timo Lehtinen)

naista. Kun Euroopassa on kolme miespuolista suojeluspyhimystä, täytyi paavin tasapuolisuuden vuoksi pyhit-
tää yhtä monta naista. Valinnoissa näkyy taitava kirkkopoliitikka. Sitä on Äiti Teresankin julistamisessa autuaaksi. On historian ironiaa, että Pietarin kirkossa on kunnioitettu kahta naista, jotka molemmat ovat pohjoismaista. Helsingin yliopiston perustaja kuningatar Kristiina on haudattu kirkkoon ja sen ulkoseinällä on kuningatar Silvian paljastama Pyhän Birgitan viisimetrisen patsas.

Professori Setälä kertoi, että hän on luterilaisena suostunut Pyhän Birgitan juhluvuoden järjestelytoimikunnan puheenjohtajaksi, koska hän historioitsijana pitää tärkeänä tradition vaalimista. Suomi on kuulunut roomalaiskatoliseen hiippakuntaan yhtä kauan kuin sillä on ollut luterilainen kirkko. Traditio korostaa eurooppalaisuuttamme. Kun suomalaiset lähtevät kotimaastaan, he sanovat menevänsä Eurooppaan. Samoin tekevät englantilaiset. Muut sanovat olevansa Euroopassa. Niin mekin voimme sanoa.

Professori Setälä piti tärkeänä, että me tunnemme roomalaiskatolisuuden, sillä EU:n laajentuessa ja varsinkin Puolan siihen liittyessä 90 prosenttia EU:n jäsenmaiden kansalaisista on roomalaiskatolisia. Unionin lippu on Neitsyt Marian lippu. Raamatun mukaan Neitsyt Marian pään päällä on 12 tähteä ja hänen viittansa väri on sininen. Lipun suunnittelija on kertonut ajatleensa tätä Raamatun kohtaa. Tosin Ranska onnistui torjumaan EU:n perustuslaista maininnan kristillisistä perusarvoista. Birgitan ilmestyksissä

Neitsyt Maria oli toisella sijalla Jeesusen jälkeen. Neitsyt Maria on Puolan suojeluspyhimys ja siksi nykyiselle päivälle läheinen. Silläkin on saattanut olla taustavaikutusta Pyhän Birgitan, kahdeksan lapsen äidin, julistamiselle suojeluspyhimyksenä.

Pyhä Birgitta oli tahtonainen, poliitikko ja profeetta samassa persoonassa. Hän on nyt roomalaiskatolisen ja luterilaisen kirkon ekumenian kärki ja symboli. Toivottavasti ehtoollisyhteyden löytäminen ei kestä yhtä kauan kuin yhteisen vanhurskauttamisopin hyväksyminen, joka kesti 500 vuotta.

Birgitta käsitteli kirjoituksissaan Raamatun Martan ja Marian ongelmaa. Hänen mielestään naisen tulee olla ensin Martta voidakseen tulla Mariaksi. Tässä ajattelussa hän edelsi Lutheria, jonka ansiota paljolti on naisen nykyinen asema luterilaisessa maailmassa. Hän kunnioitti Martan tavoin työtä. Hänen rukouksensa ”Herra, anna minulle työ!” kuuluu luterilaisen kirkon rukouskirjaan.

Suomessa on 103 keskiaikaista kirkkoa, joista monissa on merkkejä Birgittasta.

Katolisen Birgitan muisto elää näin kansan ja kirkon perinteessä. Naantalin luostari oli birgittalaisluostari, mutta se ehti toimia vain vajaa sata vuotta, kun Kustaa Vaasa otti sen varat valtiolle. Naantali, Armon Laakso, vaalii Birgitan muistoa. Jopa sen Alkosta saa Birgittaviinejä. Suomessa on nyt julkaistu Birgitan muistoksi postimerkki ja Birgitta-kirja. Koko tätä vuotta on vietetty Euroopassa Birgitan juhluvuotena.

Antti Henttonen

Bulevardin kulttuurihelmi

Sinebrychoffin taidemuseon juuret ulottuvat tsaarin Venäjälle ja autonomiseen Suomeen. Sinebrychoffien sukujuuret olivat lähtöisin Moskovan koillispuolelta, Gavrilovin kauppalaista. Suomeen panimosuvun isä Peter saapui 1700-luvun lopulla. Hän toimi kauppiana Ruotsinsalmen linnoituksessa. Nikolai Sinebrychoff rakennutti kaksikerroksisen empiretyylisen talon vuonna 1842 panimon pääkonttoriksi ja edustustilaksi.

Vuonna 1904 Fanny ja Paul Sinebrychoff muuttivat Bulevardille, jossa he asuivat kuolemaansa saakka. Vuosikymmenten kuluessa he keräsivät huomattavan taidekokoelman, joka siirtyi testamenttilahjoituksena Suomen valtiolle vuonna 1921.

Museorakennuksen toisessa kerroksessa on esillä Fanny ja Paul Sinebrychoffin kotimiljöö alkuperäisine huonekaluineen ja taideteoksineen. Museo on erikoistunut vanhaan eurooppalaiseen taiteeseen ja sen kokoelmiin kuuluvat maamme arvokkaimmat ja kansainvälisesti merkittävimmät vanhojen mestareiden maalaukset.

Museon vanhan ulkomaisen taiteen kokoelmat ulottuvat ajallisesti 1300-luvulta aina 1800-luvun alkuun saakka. Taidekokoelman ytimen muodostavat ruotsalaiset muotokuvat 1600-1700-luvuilta sekä hollantilainen ja flaamilainen taide 1600-luvulta. Lisäksi museon kokoelmiin kuuluu italialaista,

ranskalaista, saksalaista, espanjalaista ja englantilaista taidetta ja grafiikkaa. Kokoelmissa on mm. Cranachin, Rembrandtin, Tiepolon, Jan van Coyenin ja Alexander Roslinin teoksia. Sinebrychoffien huonekalut, kellot, valaisimet ja hopea- sekä posliinikokoelmat ovat erittäin arvokkaita.

Museotilat on entisöity aivan äskettäin. Museon osoite on Bulevardi 40.

Weijo Pitkänen

Ars longa, vita brevis

Helsingin Suomalainen Klubi järjestää opastetun vierailun Sinebrychoffin taidemuseoon (Bulevardi 40) keskiviikkona 14. 1. 2004 klo. 15. 00. Intendentti Minerva Keltanen ottaa meidät vastaan ja tutustumme kahden oppaan avustuksella museon uusittuihin tiloihin ja taidekokoelmiin. Mukaan mahtuu kaksi kahdenkymmenen henkilön ryhmää. Tilaisuus on avoimella tavalla. Ilmoittautuminen klubin vahtimestarille. Neljäkymmentä ensimmäistä mahtuu mukaan.

Osallistumismaksu 4 euroa / henkilö (eläkeläiset 3 euroa), mikä pyydetään maksamaan museon kassalla hyvissä ajoin ennen klo 15.00 alkavaa esittelyä.

Sture Gripenberg

Teemailtojen tulevia näkymiä

Klubimme viime vuosien uutta toimintamuotoa edustavat teemaillat ovat saavuttaneet jäsenten suosion. Ne täydentävät perinteisten kuukausittaisten klubi-iltojen antia tarjoamalla aihekohtaisia valinnan mahdollisuuksia. Syyskuun klubi-illassa, joka oli samalla uusien jäsenten informaatiotilaisuus, teemailtojen vetäjät esittelivät omien aihepiiriensä näköaloja.

Lääketieteen

iltoja ovat vetäneet lääket. ja kir. tohtorit *Pekka Mäkelä* ja *Pauli Karli*. He kertoivat, että tavoitteena on saada mukaan mahdollisimman runsaat yleisömäärät, ei vain lääkärijäseniä. Ohjelmaan valitaan kaikkia kiinnostavia ajankohtaisia aiheita.

Iltojen järjestäminen alkoi maaliskuussa 2000. Ensimmäisenä esitelmöitsijävieraana oli dosentti Markku Hyypä aiheenaan ”Luottamus ja terveys”. Muista tähänastisista aiheista mainittakoon ”Muisti pettää, jättääkö järki?”, ”Kaukomatkailijan terveysriskit”, ”Miten miehet voivat Suomessa” ja ”Sars”.

Seuraavana oli tulossa ”Kolesteroli ja terveys” 6. marraskuuta. (Siitä on tiivistelmä lehtemme tässä numerossa.)

Historian

iltoihin pyritään niiden isännän, fil. lis. *Jyrki Vesikansa* mukaan etsimään ajankohtaisia aiheita, mikä on merkinnyt lähihistorian korostumista. Kaukaisemmatkaan teemat eivät ole silti pois suljet-

tuja. Toisaalta Helsingissä on runsaasti historia-aiheisia tilaisuuksia eikä kluubilla pyritä ”täyteen palveluun”.

Historiaillat on rakennettu keskusteleviksi illan vetäjän johdatellessa paneelisteja teemasta toiseen. Yleisö pääsee halutessaan jo varhain mukaan. Illoissa pyritään nojautumaan tuoreeseen tutkittuun tietoon, mutta muisteluja ja mielipiteitä on hyvä esittää keskustelun kuluessa. Tämän syksyn historiaillassa 18.11. käsitellään J. K. Paasikiveä professorien *Tuomo Polviaisen* ja *Juhani Suomen* istuessa paneelissa. Kevätpuolella saattaisi olla paikallaan käsitellä esim. jatkosodan loppuvaiheita.

Sotilaspolitiikan

Iltoja on alusta lähtien johtanut eversti *Erkki Nordberg*. Nämä illat alkoivat jo vuonna 1996. Niissä on tähän asti käsitelty pääasiassa Venäjän tilannetta mutta myös muita ajankohtaisia tapahtumia. Erkki

Nordberg kertoi, että vielä yhdessä illassa (21.10.) tarkastellaan aihetta ”Venäjä Irakin jälkeen”, mutta sitten käänämme katsemme Yhdysvaltoihin. Sen sotilaspolitiikan tavoitteissa sanotaan, että asevoimia käytetään maailmanlaajuisen poliittisten ja taloudellisten tavoitteiden ja etujen ajamisen välineenä luomalla laaja tukikohtaverkosto, jolla pyritään korvaamaan asevoimien jatkuva läsnäolo.

Yhdysvallat onkin 2000-luvulla laajentanut nopeasti tukikohtaverkostoaan eri puolilla maapalloa terrorismivastaisen sodan käymiseksi. Näiden tukikohtien tarkoituksena on toimia sotavarusteiden eteenyönnettynä varastoina, joita nopean toiminnan joukot voivat tarvittaessa käyttää. Tukikohtien toinen tarkoitus on luoda kuva amerikkalaisten joukkojen läsnäolosta kyseisillä seuduilla ja toimia ilmavoimien lentotukikohtina.

On mielenkiintoista yrittää selvittää nyt Suomen puolustuspoliittisen selonteon valmisteluvaiheessa, mikä on Yhdysvallat ja mikä on Nato. Vaihdamme näkökulman idästä länteen.

Ulkopolitiikan

Iltoja johtaa suurlähettiläs *Antti Lassila*. Hän kertoi iltojen jatkavan jo edeltäjänsä, ulkoasiainneuvos *Pentti Kärkäisen* viitoittamaa linjaa: alustajiksi pyritään saamaan ulkopoliitiikan korkeatasoisia asiantuntijoita. Parhailiaan suunnitellaan seuraavan, 12. helmikuuta pidettävän illan ohjelmaa. Jäsentiedotteet kertovat, kenet saamme vieraaksemme.

Talouspolitiikan

Iltojen isäntänä on ex-puheenjohtajamme, pääjohtaja *Martti Enäjärvi*. Hän totesi näiden iltojen olevan klubimme uusin instituutio. Ne saivat alkunsa tutkimuksen tuloksesta, joka osoitti, että 75 prosenttia väestöstä on elinkeinoelämän palveluksessa ja näin tekemisissä talouspolitiikan kanssa. Iltoja järjestetään kahdesti vuodessa. Ensimmäisen aiheena viime huhtikuussa oli ”Öljy maailman moottorina – mutta kuinka kauan?” Alustajina olivat vuorineuvos *Jaakko Ihamuotila* ja toimialajohtaja *Harry Viheriävaara*. Tämän vuoden toinen ilta on 4. joulukuuta ja sen aiheena on ”Verotuksen kansainväliset paineet”.

Oikeuspolitiikan

iltoja on järjestetty hovioikeudenlaaman- ni *Uko Kiviharju* johdolla vuodesta 1998 lähtien. Niitä oli ollut tähän mennessä yksitoista.

Alustajina on ollut maan korkeimpia lakimiehiä kuten Korkeimman

oikeuden presidentti, valtakunnan syyttäjä, oikeuskansleri jne. Aihepiireinä ovat olleet muun muassa Suomen kriminaalipolitiikka, oikeusajattelun kehitys, syyttäjä- ja asianajajalaitos sekä perustuslain uudistus.

Uko Kiviharju korosti, ettei iltojen nimi oikeuspolitiikka saisi pelästyttää ketään tulemasta mukaan, koska alustukset on pyritty laatimaan siten, ettei osallistujan ole tarvinnut suorittaa oikeustieteellistä tutkintoa kyetäkseen seuraamaan niitä ja ottamaan niihin kantaa.

AH:n

Suomi ja EU:n...

jatk. s. 15

Kiveen hakattuja periaatteita

Asevoimiemme sodan ajan vahvuutta pienennetään vuosikymmenen loppuun mennessä merkittävästi, mutta maanpuolustamiseen varaudutaan jatkossakin koko valtakunnan alueella. Suomi ei ole luopumassa yleisestä asevelvollisuudesta eikä alueellisesta puolustusjärjestelmästä. Nämä melkeinpä kiveen hakatut periaatteet eduskunta päätti vuoden 2001 selonteossa ohjeviittoina

ensi vuoden selonteon valmisteluun. Sijaintimme ja erityisolomme asettavat puolustuskyvyllemme suuremmat vaatimukset kuin pohjoismaalaisille naapureillemme puhumattakaan Euroopan läntisimmistä maista. Sodan ajan puolustusvoimamme ovat myös pohjoisten alueiden turvallisuutta ja vakautta vahvistavat tekijät. Tällä on merkitystä Pohjolan ja Itämeren alueen lisäksi niin Venäjälle kuin Natollekin.

Suomalaisten maanpuolustustahto on korkealla ja oman maan puolustuksen uskottavuuteen luotetaan. Asevelvollisuus luo mihin tahansa ammattiarmeijaan verrattuna todella ammatitaitoisen reservin ja korkean maanpuolustustahdon. Järjestelmä toimii hyvin, ja sen perusta on kunnossa.

Poiminnat ja väliotsikot: Antti Henttonen

Lento-osasto...

jatk. s. 27

Karhila korosti osasto Kuhlmayn rohkeaa ja päättäväistä toimintaa. Sen pistepommitukset osuivat sinne, mihin suomalaiset ne halusivat. Lisäksi hän korosti sen toiminnan moraalista merkitystä rintamajoukoille. Suomi ei ollut yksin veitsi kurkulla taistelemassa itsenäisyydestään.

Osasto Kuhlmaysta tiedetään yleensä vähän. Siitä on vähän tietoa asiakirjoissa. Se tuli äkkiä ja lähti äkkiä. Kuitenkin siitä on nyt Kyösti Karhilan aloitteesta muistomerkki Immolan lentokentällä kiitollisuuden osoituksena saksalaisille lentäjille osallistumisesta Karjalan kannaksen torjuntavoittoon ja tämän maan itsenäisyyteen.

Pertti Tolla

Tanssiaiset sotilaslääketieteen museon hyväksi

Tanssi-illassa huutokaupattiin Suomen marsalkka Mannerheimin kuva. Paikalla sattui olemaan rahamiehiä ja hinta kohosi 700 euroon. Herrat vasemmalta Pertti Jalasvirta, Toivo J. Huttunen ja illan erinomainen juontaja Jaakko Salonoja.

Klubilla järjestettiin hyväntekeväisyystanssiaiset 7.11.2003. Mukana oli juhlava ja iloinen joukko klubilaisia ja muita museon tukijoita. Ilta sujui rattoisasti tanssin ja hyvän ruuan merkeissä.

Museosäätiön hallituksen puheenjohtaja, kansanedustaja *Tuija Nurmi* avasi illan juhlapuheella.

Jaakko Salonojan letkeä tyyli harjoittui nauruhermoja. Nuori *Meri Siirala* laulullaan ihastutti ja *Pentti Kotiranta* säesti upeasti Merin lauluja. *Vieno Kekkonen* solistina orkesterinsa kanssa piti tanssilattian täytenä ja illan kruunasi *Antti Hyvärinen* soittamalla unohtumattomia ikivihreitä sävelmiä.

Kiitän Klubia osallistumisesta Sotilaslääketieteen museon tunnettavuuden

lisäämiseen pääkaupunkiseudulla ja klubin jäsenten joukossa. Järjestämme haluttaessa vielä klubilaisille keväällä tutustumismatkan museolle.

Tanssiaisten järjestämiseen osallistui isänmaallisella panoksella *Toivo Huttunen* ja *Antti Hyvärinen*, joita kiitän juhlien järjestelyjen onnistumisesta.

Kiitän lämpimästi myös *Riitta Malmbergia* ja hänen henkilökuntaansa Välskärin juhlamenystä ja kaikkia läsnä olleita juhlien onnistumisesta.

Museoon voit tutustua myös internetissä osoitteessa:

<http://www.lahti.fi/kulttuuri/museot/sotilaslaaketieteenmuseo>

Pertti Jalasvirta

Erkki Tulppala vuoden 2003 kalakuninkaaksi

Vuoden 2003 kalaretki suunnattiin Sipoon vesille. Syysää oli kauneimmillaan ja vedet tyyniä. 15 klubilaisen joukko onnistui saamaan saaliikseen kolme haukea. Vuoden kalakuninkaaksi julistettiin *Erkki Tulppala*. Voitto ratkaistiin sääntöjen mukaan suurimman kalan painolla. Erkin saalistama hauki painoi 2,610 kiloa. Hän oli myös erinomaisesti toteutetun kalaretken pääjärjestäjä. Varakuninkaaksi julistettiin *Tuomas Kalliala* kahden hieman pienemmän hauen saaliilla.

Kalaretken tukikohtana oli Granön saari, jossa paikallisena isäntänä toimi *Ensio Mäntylä*. Kalavesille lähdettiin hänen tuvaltaan ja hänen vesillään kalastettiin. Saalista tavoiteltiin sekä vetäen että heittäen uistinta. Syksy on aikaa, jolloin kalat tulevat mataliin saaristovesiin. Sekä hauki, meritaimen että kuha olivat mahdollisia saaliita. Runsaasta uistinvalikoimasta huolimatta saalis oli pienenlainen. Kalaa ei oteta, sitä saadaan, todettiin.

Aamupäiväisen kalastuksen jälkeen kokoontuttiin Granön rantamalle ja nautiskeltiin – päivän aiheeseen sopien – kuhakeittoa. Se oli herkullista ja kala oli vielä muutama tunti sitten meressä uinutta. Kuha jos mikä on herkkä kala. Siispä jos haluaa tutkia kalaravintolan tasoa, kannattaa tilata kuhaa. Aterian jälkeen oli vuorossa nyt saatujen kalojen käsittely. Klubilaisten kalojen lisäksi oli jokunen kala Enskan verkoista. Käsitte- lyn teki ja samalla mukana olleille selosti *Kari Nyberg*. Hän on alan huippuammattilainen ja opettaja.

Ensimmäinen hän näytti elävää haukea ja mistä elävyyden näkee; elossa olevan

Taitava kalan käsittelijä Kari Nyberg näytti, miten särjestäkin saadaan kauniit fileet. Pöydällä karttu kalan tainnuttamiseen ja osa käytössä olleista veitsistä. Ensimmäisenä opetettiin veitsen teroittaminen, joka on hyvän tuloksen perusedellytys. Oppia ottamassa lähimpinä Tuomas Kalliala ja Ville Suikki.

hauen selässä näkyy hento tiikerikuvio. Kuolleen hauen selkä on kauttaaltaan tumma. Kalan käsittely alkaa tainnuttamisella kalikalla päähän ja veren pois laskemisella. Tätä varten katkaistaan kiduksiin johtava suoni kalan leuan alta kiduskansien välistä. Tähän todettiin heti, että tähän on varsinaista kosher-kalaa, niin kuin se itse asiassa onkin. Fileistä tulee vaaleita ja raikkaita. Näiden alkutoimien jälkeen seurasi fileeraus. Niinkin ruotoinen kala kuin hauki voidaan fileerata ruodottomaksi viiltäen ne kohdat pois, joissa ruodot ovat. Särkien fileeraus liha nahkaan jättäen oli seuraava oppi ja samalla saatiin neuvot graavisuolaukseen sokeirin ja valkopippurin kanssa. Mausteiden käyttö toki on makuasia, samoin

se, laittaako tippasen konjakkia fileisiin vai ei. Joka tapauksessa vaikkapa voileivän päälle vedellään fileistä viipaleet siten, että nahka jätetään vasta tässä vaiheessa leikkuulaudalle. Useaan kertaan kuultiin Enskan mainitsevan sana suvaitsevuus, sitä tarvitaan. Toisaalta sopu säilyy ainoastaan sillä, että vesillä kulkijat kunnioittavat saaristolaisia jättämällä sopivasti välimatkaa.

Ensio Mäntylän esivanhemmat olivat Winbergejä. He tulivat alunperin Ruotsista ja asettuivat ensin Suomenlinnaan. Suomenlinnasta he siirtyivät Sipoon saaristoon ja siellä ensin Kamsholmenin saarelle. Winbergit olivat kuuluisia rakentamistaan kompanseista.

Teksti ja kuvat: Antti Koskimäki

110 vuotta biljardia Helsingin Suomalaisella Klubilla

Tänä vuonna on kulunut 110 vuotta siitä, kun biljardin harrastus alkoi klubitiloissamme.

Klubimme jäsenet aloittivat pelamisen omalla biljardipöydällä osoitteessa Aleksanterinkatu 40 vuonna 1893. Tuohon aikaan pelattiin lähinnä kaisaa, pyramidia ja kärriä. Kärri tunnettiin myös nimellä alakärri.

Alkuaikojen biljarditoiminnasta ei ole säilynyt dokumentoitua tietoa, mutta uskoisin toiminnan olleen varsin vilkasta. Ensimmäiset muistiinpanot klubin sisäisistä kilpailuista ja vierailuotteluista löytyvät vuodelta 1950. Klubin jäsenet ovat pelanneet keskenään hyvin vilkkaasti eri pelimuodoissa, joihin jäsenistö itse on lahjoittanut kiertopalkintoja.

Perinteinen Lappeenranta-ottelu aloitettiin 1950 ja se on pelattu kaisa- ja keilapelissä viisi miestä kummassakin lajissa /seura. Ensimmäisen ottelun voitti klubimme lukemin 11 – 9. Pelit on pelattu kerran vuodessa syksyisin vuoroin toistemme vieraana. Tänä vuonna pelasimme 8. marraskuuta ja voittaja oli klubimme lukemin 18 – 12. Vuodesta 1990 alkaen olemme pelanneet myös snookeria, joten joukkue on kasvanut kahteentoista.

Juhlturnauksen palkitut: Kaisa: Markku Koponen HSK ja Risto Multaharju LK, Keila: Weijo Pitkänen HSK ja Sakari Ellonen LK sekä Snooker: Jyri Virtanen HSK ja Jaakko Alamäki LK.

Niilo Karhu klubistamme ja Oiva Korhonen Lappeenrannasta saivat erikoispalkinnon pitkästä ja ansiokkaasta biljardiharrastuksesta.

Vuonna 1996 aloitimme samantyyllisen yhteistoiminnan myös Tampereen Kauppaseuran kanssa. Olemme vuosittain vierailleet maaliskuun alussa toistemme luona näissä otteluissa ja pelanneet kaisaa ja keilaa.

Klubimme biljardi-päällikkö Ahto Alander pitää voittopokaalia vierellään Lappeenrannan kollegansa Ismo Lensu.

Helsingin Suomalaisen Klubin biljarditoiminta ei olisi tänä päivänä voimissaan, ellei vuosien varrella olisi jäsenistöstä löytynyt henkilöitä, jotka ovat omalla panoksellaan ja aktiivisuudellaan vetäneet jäsenistöä lajin pariin. Näistä henkilöistä on ehdottomasti mainittava *Karl-Heinz Henn* ja *Mauno Saarela* jotka yhdessä toimivat biljardivetäjinä neljännesvuosisadan ajan. Heidän ansiotaan on valtaosin vieläkin se aktiivisuus, joka näkyy päivittäin meidän biljardisalisissamme. Manen ja Bubin väistyessä vuonna 1995 sain heiltä saatesanat: "Kunhan nyt hoidat saman ajan kuin mekin!" Sen lupauduin tekemään.

Vuosien varrella on klubimme jäsenistöstä erottunut paljon todella taitavia pelimiehiä, jotka ovat pärjänneet myös vierailta biljardilaudoilla. Näistä mainittakoon *Mika Immonen*, *Kari Kulmala*, *Kari Halonen*, *Markku Koponen*, *Henry Grahn* ja *Aarno Kiveliö*.

Biljardihuone on klubilla se paikka, josta aina löydät seuraa ja tarvittaessa pelikaverin hyvässä klubihengessä
jatk. s. 47

Tennismestaruudet ratkottiin

Klubitenniksen kärkipelaajia. Edessä vas. Nisse Wasenius, Martti Enäjärvi, Kari Aarnio ja Björn Kivinen. Takarivissä vas. Antti Tuuri, Pertti Ojantakanen, Kyösti Lipponen, Christer Sigmundt, Risto Hänninen ja Jouko Liusvaara.

Klubimme tennismestaruudet kaksinpelissä ratkottiin 9.-11. toukokuuta. Kisoihin osallistui 17 pelaajaa. Sarjassa yli 70 vuotta mestaruuden voitti *Yrjö M. Lehtonen*. Sarjassa 56-69 vuotta *Kari Aarnio* voitti loppuottelussa *Simo Näkin* 6-3 ja 6-4. Sarjan alle 55 vuotta *Björn Kivimäki* voitti *Timo Pöntynen* 7-6 ja 6-4.

Klubin nelinpelikesä pelattiin Tenniskeskuksessa 19. lokakuuta. Kisaan osallistui 15 pelaajaa jakautuen sarjoihin alle ja yli 60 vuotta. Kisa pelattiin ns. Round Robin -systemillä, jolloin henkilökohtaiseen menestykseen vaikutti myös pelaajaveljen hyvä pelivire verkon samalla puolella. Molemmissa sarjoissa pelattiin alkukierrokset ennen taistelua loppusijoituksista.

Talin tenniskeskuksen hienoissa olosuhteissa selviytyivät tiukkojen pelien jälkeen sarjojen voittajiksi ja klubin tennismestareiksi *Martti Enäjärvi* yli 60-vuotiaiden ja *Nisse Wasenius* alle 60-vuotiaiden sarjassa. Kakkostilalle tulivat *Kyösti Lipponen* ja *Kari Aarnio*. Kolmosiksi taistelivat *Jouko Liusvaara* ja *Antti Tuuri*.

Oivalla pelihuumorilla ja tehokkaalla pelillä kaikki pelaajat pääsivät pokkaamaan pelien ja saunan jälkeen Tenniskeskuksen kerholla pidetyssä jälkipelitilaisuudessa.

Aktiivista pelikautta ja harjoitusintoa kevään kaksinpelimestaruuskisoihin toivottaen

Jussi Neste

LOKAKUIIN KUUKAUSIKOKOUKSEN yhteydessä oli vuoden alkupuoliskon aikana tulleiden uusien jäsenten informaatiotilaisuus. Klubin puheenjohtaja toivotti heidät tervetulleiksi klubi yhteisöömme. Toiminnanjohtaja esitteli klubin sääntöjä ja käytäntöjä sekä toimikuntien puheenjohtajat omien erityisalojensa toimintaa. Klubi-illassa teemailtojen vetäjät täydensivät informaatiota kertomalla teemailtojen tarjonnasta. Niistä on selostus toisaalla lehtemme tässä numerossa.

Klubin vuokra...

jatk. s. 49
tuksi. Saunatiloina se olisi mennyt muutamalle vuokralaisehdokkaalle, mutta silloin olisi todennäköisesti käynyt vanhan kuluneen sanonnan mukaan niin, että maine olisi lisääntynyt, mutta kunnia mennyt. Johtokunta onkin päätyvässä siihen, että tilat kunnostettaneen saunatiloina klubilaisten omaan käyttöön. Samalla tiloissa voi harjoitella kaksi klubilaisten omaa orkesteria ja kuoro.

Lopuksi: Pyydän kaikilta klubilaisilta apua neljännessä kerroksessa olevien tilojen vuokraamisessa. Jos olet kiinteistönvälittäjä, maksamme palkkiona puolentoista kuukauden vuokran +ALV:n. Yksityinen auttaja saa valitettavasti vain kunniaa ja mainetta ja ehkä höveliä kohtelua.

Yhteyksiä odotellen toivotan kaikille rauhallista joulun aikaa. Käykää innolla

loppuvuoden tilaisuuksissa ja ennen kaikkea tulkaa kuoromme joulukonserttiin 20.12.

Jouko Liusvaara
toiminnanjohtaja

Uusia kirjoja kirjastoon

Sinikka Laiho, Vuosisata Suomen kartonkiteollisuuden sillanrakentajana. Suomen Puuhiomoyhdistys 1893-1942

Suomen Kartonkiyhdistys – Finnboard 1943-1996.

(Lahj. Eki Siivonen)

Mari-Ann Kelam, Kogu südamest

Tunne Kelam, Eesti tee vabadusele. Estonia's way to freedom.

Mare Nostrum – Mare Balticum (Lahj. Ville Mäki, Frenckelin kirjapaino)

Kevään 2004 ohjelmaa

- 8.1. TAMMIKAISA JA TAMMIKEILA
12.1. LOUNASVIERAS klo 12.00
14.1. VIERAILU SINEBRYCHOFFIN MUSEOON klo 15.00, avec.
Mukaan mahtuu kaksi 20 henkilön ryhmää.
15.1. MERKKIPÄIVÄILTA,
varapuheenjohtaja *Matti Viljanen* puhuu kutsuvieraille.
22.1. BILJARDIKOULU ALOITTELJOILLE
Kouluttajina *Ahto Alander* ja *Jyri Virtanen*
2.2. KIRJAILTA,
ministeri *Max Jakobsson*: Tilinpäätös, avec. B 18.00 – 18.45.
6.2. TALVEN TAITTAJAISET klo 19.00, avec.
9.2. LOUNASVIERAS klo 12.00.
Vieraana Euroopan Keskuspankin setelijohdaja *Antti Heinonen*
12.2. ULKOPOLITIIKAN ILTA klo 19.00. B 18.00 – 18.45.
19.2. UUSIEN JÄSENTEN INFO klo 18.00 ja KLUBI-ILTA klo 19.00.
Teemana EU –iltamat
26.2. OIKEUSPOLITIIKAN ILTA klo 19.00. B 18.00 – 18.45.
1.3. KIRJAILTA klo 19.00 avec..
Vieraana eversti *Matti Lukkari*: Puolustusvoimain komentajan
Lauri Sutelan elämäkerta. B 18.00 – 18.45.
maaliskuu TEATTERIVIERAILU. Aika ilmoitetaan myöhemmin
John Steinbeckin näytelmä *Hiiriä ja ihmisiä*. 100 lippua varattu,
kukin ostaa lippunsa Kansallisteatterin pienelle näyttämölle
kyseisenä iltana.
4.3. TALVIGOLF KLUBILLA
6.3. BILJARDITURNAUS TAMPEREELLA
8.3. LOUNASVIERAS klo 12.00
8.3. OSSI RUNNE + JAZZ –ILTA, avec
11.3. LÄÄKETIETEEN ILTA klo 19.00. B 18.00 – 18.45.
15.3. SENIORIEN BILJARDIKILPAILU klo 14.00
16.3. KEILAILUN MESTARUUSKILPAILUT klo 14.00 Talissa
18.3. KEVÄTKOKOUS klo 18.00 ja KLUBI-ILTA klo 19.00.
Teemana kevät 1944. Lauluilta.
25.3. TALOUSPOLITIIKAN ILTA klo 19.00
aiheena yrittäjyyden tulevaisuus tietoyhteiskunnassa. Vieraana
professori *Arto Lahti*. Isäntänä *Martti Enäjärvi*. B 18.00 – 18.45.

- 30.3. SOTILASPOLITIIKAN ILTA klo 19.00,
isäntänä eversti *Erkki Nordberg*. B 18.00 – 18.45.
1. ja 7.4. BILJARDIN MESTARUUSKILPAILUT
- 2.-4.4. TENNIKSEN KAKSINPELIMESTARUUSKILPAILU
- 5.4. KIRJAILTA klo 19.00, avec. B 18.00 – 18.45.
- 15.4. VETERAANI-ILTA klo 19.00 (Klubi-ilta)
Puhujana *amiraali Jan Klenberg*. Kuoro ja orkesteri esiintyvät.
- 19.4. LOUNASVIERAS klo 12.00
- 22.4. HISTORIAN ILTA klo 19.00. B 18.00 – 18.45.
- 26.4. BILJARDIN MAKKARA –KILPAILU
- 1.5. VAPPULOUNAS
- 6.5. KLUBI-ILTA klo 19.00, KUORON KONSERTTI
- 12.5. BILJARDIKAUDEN PÄÄTTÄJÄISET
toukokuu HAULIKKOAMMUNTAA Santahaminassa.
Aika ilmoitetaan myöhemmin.
- 3.-9.6. KUORO UNKARISSA, kuorolaiset avec.
- 11.6. VENERETKI.
Anettella purjehditaan *Kari Wallinin* johdolla Merivartioston
laituriin Pirttisaaren.

Kuoron harjoitukset joka tiistai klo 16.-18.00

Orkesterin harjoitukset joka keskiviikko klo 17.00

Biljardisali avoinna klubin aukioloaikoina

Kirjasto tietokoneineen käytössä klubin aukioloaikoina

Tarkennukset ohjelmaan seuraavassa lehdessä ja jäsentiedotteissa.

Avec-illat on merkitty ohjelmaan. Muut tapahtumat ovat vain jäsenille.

Kirja- ja teemailloissa tilaisuudet alkavat kello 19.00 ja buffet-pöytä on kello

18.00 – 18.45. Ruokailu päättyy ohjelman alkaessa. Ruokailu on merkitty
ohjelmaan B 18.00 – 18.45.

Tervetuloa mukaan kevätkauden tapahtumiin!

Hyvää Joulua
ja
Onnellista Uutta Vuotta !

Ravintola

HELSINGIN SUOMALAINEN KLUBI

KUN JOULU, JOULU ON MEILLÄ!

Klubin ravintolalla on jälleen ilo kutsua Teidät nauttimaan Wanhan Ajan Joulupöydän antimista. Pöydän ääressä ystävien ja tuttujen kera pääsee talven juhlatunnelmaan, kun tarjolla on herkullisia jouluruokia. Samalla on helppo tehdä kotimyyntitilaus ja varmistaa oman joulupöydän herkut - vaikka sitten isommallekin porukalle!

Hyvää joulun alusaikaa toivottaen,
Riitta Malmberg

Kruunaa jouluateriasi Antinori-viineillä

Ravintolanne haluaa kruunata jouluaterianne maailman parhailla viinilaaduilla. Suomalaisen Klubin viinivalikoimissa on tarjolla useita Antinorin perheyrietyksen valmistamia viinejä, ja nyt myös kaksi kruununjalokiveä. Viiniasiantuntijamme Jaakko Penttisen suosittelemat Solaia ja Tignanello edustavat Italian ja samalla koko maailman ehdotonta huippukärkeä.

Antinori on kuuluisa viininviljelijäsuku Firenzestä. Antinorin tuottamat viinit ovat kokoelma uniikkeja, alueelleen ja valmistustavoilleen tyypillisiä ja uskollisia viinejä.

Suomeen viinejä saadaan hyvin pienet määrät ja perinteisesti ne ovat hinnoiltaan huomattavasti edullisempia kuin maailmalla.

Kokeilemisen arvoinen! Lisätietoja viineistä löydät osoitteesta www.maxxium.fi.

Solaia

on väriltään tumman violetinpunainen. Maultaan runsas, pehmeiden tanniinien sävyttämä, tasapainoinen ja täyteläinen. Solaia on tuoksultaan voimakas, herukkaïnen ja vaniljainen.

Tignanello

on väriltään runsas, tummanpunainen ja tuoksultaan miellyttävän vaniljainen, hieman kehittynyt ja rehevä. Maku on pehmeä, tasapainoinen ja erittäin täyteläinen.

WANHAN AJAN JOULUPÖYTÄ

MA 1.12. - PE 19.12.

KOTIMYYNTITILAUKSET

PE 12.12. MENNESSÄ

TILAUSTEN NOUTOPÄIVÄ

AATONAATTO
MA 22.12. KLO 8-17

(KLUBI ON SULJETTU, JOTEN
KÄYNTI B-RAPUN KAUTTA
VIIDENTEEN KERROKSEEN.)

KLUBI SULJETTUNA

MA 22.12. - TI 7.1.2004 KLO 11.00

JOULUHERKKUJEN KOTIMYYNTI

- MAALAI SPATEE n. 1 kg 18.50 €/KG
- RULLASYLTTY 14.00 €/KG
- PAISTETTU KINKKU 17.50 €/KG
- korppujauho-sinappi-
kuorrutus
- PORKKANA-, PERUNA-
JA LANTTULAATIKKO 10.00 €/KG
- n. 1,5 l:n foliovoassa
- SUKLAAKUORRUTETTU
PIIMÄKAKKU 7.50 €/KPL

YSTÄVÄLLISET PÖYTÄVARAUKSET
PUH. 694 6644

SOTILASPOLITIIKAN illassa 21. lokakuuta eversti Erkki Nordberg piti mielenkiintoisen esitelmän Venäjän tilanteesta Irakin sodan jälkeen. Kuuntelemassa ja keskustelemassa oli yli 100 klubilaista. Kerromme esitelmän sisällöstä lehtemme seuraavassa numerossa.

Muistathan!

- **Itsenäisyysjuhla 6.12. klo 19.00.**
- **Lounasvieras 12.1. KLO 12.00**
- **Vierailu Sinebrychoffin museossa 12.1.**
- **Merkkipäiväilta 15.1.**
- **Kirjaillan vieraana 2..2. Max Jakobsson**
- **Talven taittajaiset 6..2.**
- **Lounasvieraana 9.2. EU:n setelijohtaja Antti Heinonen**
- **Ulkopolitiikan ilta 12.2.**
- **EU-iltamat 19.2.**
- **Oikeuspoltiikan ilta 26.2.**
- **Kirjaillan vieraana 1.3. eversti Matti Lukkari aiheenaan kenraali Lauri Sutelan elämäkerta**
- **Sivuilta 42-43 löydät lisää mielenkiintoista ohjelmaa**
- **Jäsentiedote kertoo näistä tarkemmin!**

Toron Ylppö-ottelun voittaja Pellervo Erkkilä.

Toro-skruuvi 2003

Arvo Ylpön Toro-skruuvikilpailu pelattiin perinteiseen tapaan arkkiatri Ylpön syntymäpäivän lähimpänä tiistaina, nyt 28. lokakuuta. Ylpön syntymästä tuli 27.10. kuluneeksi 116 vuotta.

Kilpaan osallistui 12 pelaajaa, joista kaksi, Osmo Toikka ja Matti Sundberg, olivat vierailevia tähtiä Haminasta. Näin saatiin täyteen pöytää.

Voittajaksi selviytyi Pellervo Erkkilä, toiseksi Juhani Gulin ja kolmanneksi Ossian Tiusanen.

Toro-kerho toivoo joukkoonsa uusia pelaajia.

Kilpailun alussa vietettiin hiljainen hetki pitkäaikaisen Toro-harrastajan, kiinteistöneuvos Lauri Koiviston muistolle.

110 vuotta...

jatk. s.39

pelaten panoksena korkeintaan drinkki tai ruoka.

Pelata voidaan toki myös ilman mitään panosta eikä klubihenkeen kuulukaan mikään rahapanos tai muu sellainen, vaan ainoastaan mainitsemani drinkki tai ruoka. Kaikenlainen rahapeli on biljardisalissa ehdottomasti kielletty.

Tulen järjestämään asiasta kiinnostuneille biljardin opetustilaisuuden, johon on lupautunut opettajaksi uusi klubi-veljemme Jyri Virtanen (Biljardiliiton valmennus- ja koulutusvastaava) Alustava päivämäärä on torstai 22.1.2004. Toivon, että asiasta kiinnostuneet saapuvat paikalle. Ennakkoilmoittautumista ei tarvita. Minä ja Jyri olemme paikalla. Tulkaa myös lajia jo harrastaneet, jos haluatte kehittyä tässä vaikeassa lajissa.

Seuratkaa jäsentiedotteita! Sieltä selviää, mitä biljardin saralla tapahtuu. Jos on kysyttävää, minuun voitte ottaa yhteyden p. 0400- 405 433 tai sähköposti: ahto@mpoli.fi.

Hyvää alkanutta talvea toivottaen

Ahto Alander
Biljardipäällikkö

* * *

Hirsijärven äijällä oli ollut kolme vaimoa, jotka kaikki kuolivat. Yksi kuoli leipoissa nälkään, toinen ryyppäissä janoon ja kolmas saunassa viluun. (Somero)

* * *

Sattaa nii, ettei rikkaat pysy pata päässä pöyvän alla kuivina. (Oulujoki)

Toiminnanjohtajan terveiset:

Klubin vuokratiloja vapaina

Kansallisen Kokoomuspuolueen muutettua syyskuussa 2000 pois Kansakoulukuja 3:n neljästä alakerroksesta ja kahdesta kellarikerroksesta alkoi tiloisamme mittava remonttien sarja. Saimme vuokralaiseksi kellaritiloihin Telian, joka myllersi tilat kokonaan tuoden tullessaan yhtiölle oman muuntajan. Molemmat kellarimme ovat näin vuokrattuina Telialle pitkällä vuokrasopimuksella.

Katutasoon ja toiseen kerrokseen tuli vuokralaiseksi it-alan yrittäjä Dynexco Oy. Se teki myös omissa tiloissaan suuria muutoksia tarpeensa mukaisesti. Remontteihin liittyen kiinteistöyhtiömmekin joutui tekemään sisäpihan remontin uusimalla valoikkunat ja siirtämällä ilmastoinnin lauhdutusjärjestelmät katolle sekä perushuoltamalla ja osin uusimalla ilmastointia. Kun Dynexco Oy joutui viime keväänä luopumaan katutason tiloistaan, jouduimme hankkimaan näihin tiloihin jälleen uudet vuokralaiset. Katutason jakavatkin nyt Suomen Kansallisverkko Oy ja KPSS Finland Oy. Kansallisverkko vuokraa entiset kokoomuslehti Nykypäivän tilat 180 m² ja ns. puoluesalin 321 neliometriä vuokraa jo mainittu KPSS Finland Oy, joka tunnetaan paremmin Goldwell nimellään. Tilat saavat uudet vuokralaisensa vuoden vaihteeseen mennessä.

Kolmanteen kerrokseen laajensi naapurimme Eläke Fennia toimisto-

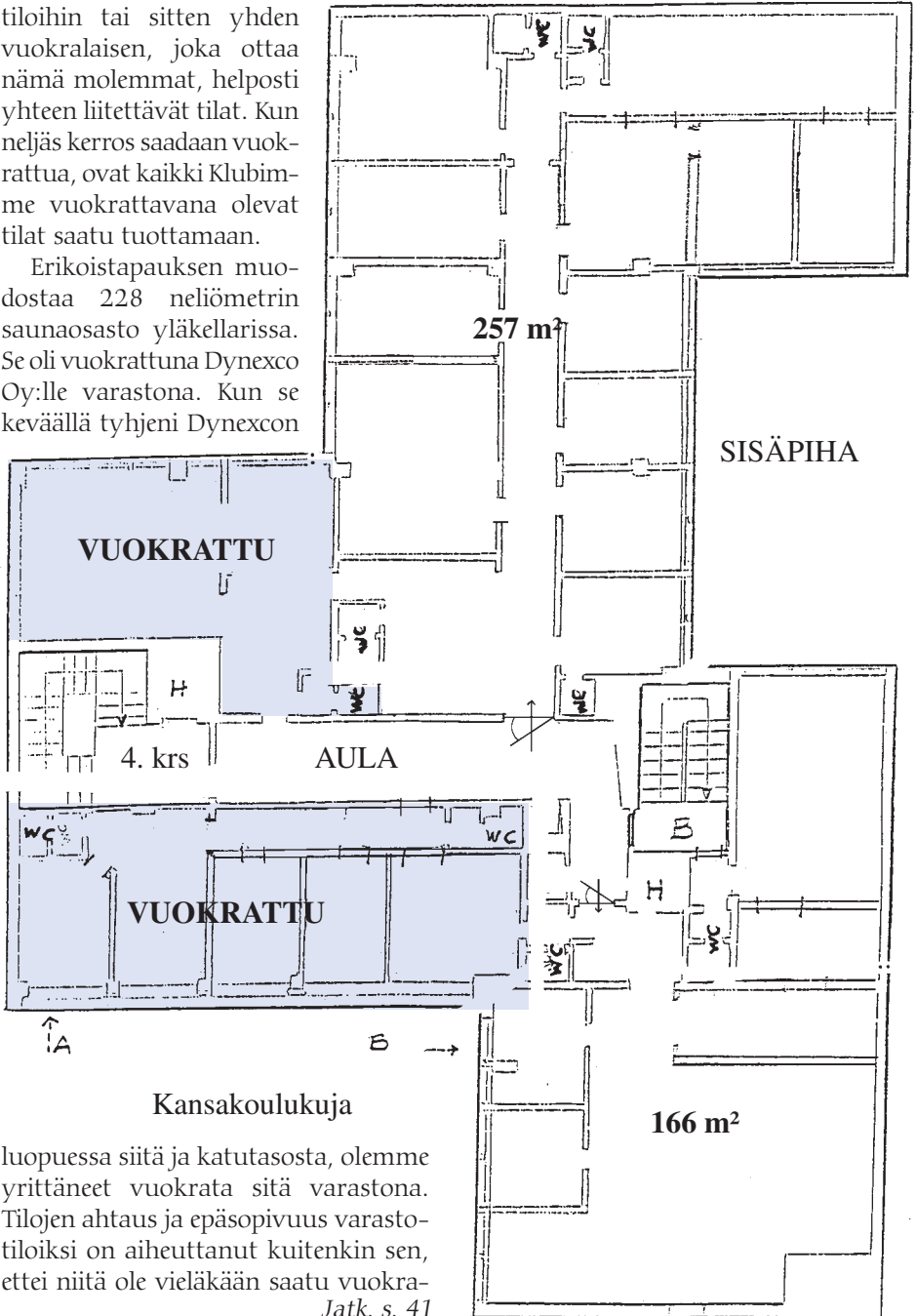
tilojaan avaten esimerkiksi käynnin talojen päädyistä. Näin työntekijät voivat mennä työhönsä Kansakoulukuja 1:n kautta. Fennia olisikin hyvä vuokralainen

pitkäksikin aikaa, mutta filosofiansa mukaisesti he ostavat taloja eivätkä mene itse mielellään vuokralle vieraisiin tiloihin. He saattavatkin poistua yhtiöstämme syksyyn 2005 mennessä. Silloin täytyy taas kerran löytää uusi vuokralainen koko kerrokselle.

Sanotaan, että talon omistajalta eivät huolet lopu koskaan. Talomme neljännessä kerroksessa, joka kuului Klubin omistukseen jo ennen Kansallisen Kokoomuksen Säätiön kanssa tehtyä kauppaa, osan kerrosta vuokrannut patenttitoimisto laajensi toimintaansa hiljalleen koko kerrokseen. Tämän jälkeen se kuitenkin löysi paremmat tilat itselleen muualta ja koko kerros jäi tyhjäksi. Tilat ovat olleet koko vuoden tyhjinä lukuun ottamatta 133 m²:ä, jotka vuokrattiin 01.07.03 lähtien Asianajotoimisto van Setten Kuusniemi & Partner:ille. Kerroksessa on vielä vuokraamatta kaksi tilaa kuvan osoittamalla tavalla. Voimme ottaa joko kaksi vuokralaista 257:n ja 166:n neliömetrin

tiloihin tai sitten yhden vuokralaisen, joka ottaa nämä molemmat, helposti yhteen liitettävät tilat. Kun neljäs kerros saadaan vuokrattua, ovat kaikki Klubimme vuokrattavana olevat tilat saatu tuottamaan.

Erikoistapauksen muodostaa 228 neliömetrin saunaosasto yläkellarissa. Se oli vuokrattuna Dynexco Oy:lle varastona. Kun se keväällä tyhjjeni Dynexcon

luopuessa siitä ja katutasosta, olemme yrittäneet vuokrata sitä varastona. Tilojen ahtaus ja epäsojivuus varasto-tiloiksi on aiheuttanut kuitenkin sen, ettei niitä ole vielä saatu vuokra-

Jatk. s. 41

Status and award miles included. With Miles & More.

Some airlines just take you from A to B.
We also take you from B to Z.

From Athens to Zurich: 150 destinations in Europe.

No matter where you want to go in Europe, we'll take you there. Together with our partners, we offer you a network with many connections to Europe. Minimal waiting times and numerous flights in the morning and evening ensure that you arrive not only well-rested, but also on time. Just a few of many reasons why more than 45 million people chose to fly with us last year. For reservations and further information visit www.lufthansa.com

There's no better way to fly.

Lufthansa

A STAR ALLIANCE MEMBER

Elisa Laajakaista avaus alk. 41 €

Tee maailmastasi nopeampi. Avaa sinulle sopivin Elisa Laajakaista -internetyhteys ja surffaat kiinteällä kk-maksulla niin paljon kuin haluat. Vaihtoehtoina joka kodin edullinen Elisa Kotiportti tai tehokäyttäjän huippunopea ja monipuolinen Elisa ADSL.*

Elisa Laajakaista -yhteys	Yhteyden nopeus	Kiinteä kk-maksu
Elisa Kotiportti*	256 kbit/s / 256 kbit/s	41 €/kk
Elisa ADSL	512 kbit/s / 512 kbit/s	49 €/kk
	1 Mbit/s / 512 kbit/s	59 €/kk
	2 Mbit/s / 512 kbit/s	99 €/kk

Puheikaetua Radiolinja Etuohjelmalla

Liitä Elisa Laajakaista -yhteytesi Radiolinja Etuohjelmaan, saat puheaikaetua gsm-laskullasi. Lue lisää www.radiolinja.fi

* Saatavilla vain rivi- ja kerrostalokiinteistöihin. Edellyttää vähintään neljän huoneiston kimppatilausta. Yhtiökokousta ei tarvita, isännöitsijän lupa riittää. Yhteyden nopeus käyttäjämäärän mukaan vähintään 1 Mbit/s / kiinteistö. Laitteistovaatimukset: Pentium-tasoinen tietokone Ethernet-verkkokortilla. Lisäksi valitsemastasi yhteydestä riippuen joko ADSL-modeemi (ADSL) tai HomePNA-muunnin (Kotiportti).

KAIKKI LAAJAKAISTASTA
www.laajakaista.com

Sanoista tekoihin.

